

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ ZA ROK 2007

GDAŃSK 2008

Spis treści:

L.p.		str.
	WSTĘP	3
I.	WYBRANE DZIAŁANIA REORGANIZACYJNE, PRZEPROWADZONE W 2007 ROKU	3
II.	NOWE FORMY PRACY Z KLIENTEM PODEJMOWANE W 2007 ROKU	4
III.	DZIAŁANIA PODEJMOWANE W CELU POPRAWY WARUNKÓW PRACY W MOPS	5
IV.	KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W GDAŃSKU	6
	Zatrudnienie	6
	Kwalifikacje i wykształcenie	7
V.	WYDATKI MOPS W GDAŃSKU	8
VI.	KLIENCI SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ	9
	Klienci – wg ustaw, zapewniających im wsparcie	9
	Porównanie z ubiegłymi latami	11
	Czas korzystania z pomocy społecznej	12
	Wnioski wynikające z porównania	12
VII.	POWODY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ KLIENTÓW SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ	13
	Najczęściej występujące powody trudnej sytuacji życiowej klientów	13
	Wnioski wynikające z porównania	13
VIII.	KOORDYNACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	13
IX.	GŁÓWNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ	14
	Główne świadczenia pieniężne	14
	Wsparcie niepieniężne	15
	Pomoc środowiskowa	15
	Pomoc dziecku i rodzinie	23
	Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym	30
X.	WYBRANE ZAGADNIENIA Z DZIAŁALNOŚCI MOPS	36
XI.	WSPÓŁPRACA Z PODMIOTAMI NIEPUBLICZNYMI W RAMACH ZLECANIA ZADAŃ POMOCY SPOŁECZNEJ W ROKU 2007	37
XII.	DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO – PROMOCYJNA MOPS W GDAŃSKU	38
XIII.	POTRZEBY	40

Wstęp

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdańsku jest nadrzędną jednostką organizacyjną systemu pomocy społecznej w mieście Gdańsku, realizującą zadania gminy i powiatu. Działalność Ośrodka finansowana jest:

- ze środków budżetu Miasta,
- ze środków budżetu państwa,
- ze środków pozabudżetowych.

Ośrodek realizuje – oprócz zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku – również zadania wynikające z innych ustaw, m.in. takich jak: ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawa o świadczeniach rodzinnych oraz ustawa o przeciwdziałaniu przemocy.

Struktura Ośrodka

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku, zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym MOPS w Gdańsku, w skład wewnętrznej struktury organizacyjnej Ośrodka wchodziły:

- 1) Wydział Organizacji i Rozwoju (WOR),
- 2) Wydział Finansowy (WF),
- 3) Wydział Kadr i Administracji (WKA),
- 4) Wydział Pomocy Instytucjonalnej i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (WPIRON),
- 5) Wydział Pomocy Dziecku i Rodzinie (WPDR),
- 6) Wydział Świadczeń Rodzinnych (WŚR),
- 7) Wydział Integracji i Organizacji Pomocy Środowiskowej (WIOPŚ),
- 8) Filie Ośrodka,
- 9) Jednostki organizacyjne pomocy społecznej: Dzienny Dom Pomocy „Pod Cisem” ul. Sternicza 2, Dzienny Dom Pomocy ul. Wajdeloty 28a, Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Wajdeloty 28a, Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Nowiny 7, Środowiskowy Dom Samopomocy dla Młodzieży ul. Chopina 42.

I. WYBRANE DZIAŁANIA REORGANIZACYJNE, RZEPROWADZONE W 2007 ROKU

Mając na względzie ciągle podnoszenie efektywności świadczonej pomocy, w 2007 r. podjęto w MOPS w Gdańsku szereg działań reorganizacyjnych, w tym m.in.:

Podjęte działania	Wymierne efekty działań
Zakupiono program komputerowy do elektronicznej ewidencji dokumentów.	Usprawnienie obiegu dokumentów.
Nawiązano współpracę z Urzędem Skarbowym w Gdańsku dotyczącą pozyskiwania informacji o dochodach uzyskanych przez klientów.	Ułatwienie dla klientów, którzy mogą wystąpić za pośrednictwem MOPS o zaświadczenie o dochodach.
Przeprowadzono reorganizację Wydziału Pomocy Dziecku i Rodzinie w celu zmian w strukturze etatowo - zadaniowej Wydziału.	Uzupełnienie kadry niezbędnej do realizacji zadań Wydziału. Usprawnienie pracy Wydziału.
Kontynuowano wdrożenie systemu informatycznego M-DOK.	Poprawa szybkości przepływu informacji.
Wdrożenie systemu OU POMOST.	Stworzenie jednolitej bazy danych klientów MOPS. Wdrożenie systemu pozwoli na przeprowadzenie reorganizacji pracy, której efektem będzie odciążenie pracowników socjalnych od zadań administracyjnych.

Pozyskiwano właściwą bazę lokalowej.	Poprawa warunków obsługi klientów.
Wdrożono nowy model pracy Organizatorów Społeczności Lokalnej.	Włączenie się w działania w ramach projektów unijnych; zwiększenie liczby projektów o zasięgu miejskim.
Wdrożono koncepcję pracy na stanowiskach ds. realizacji projektów rozwojowych.	Stworzono podstawy do sprawnej koordynacji działań na rzecz środowiska lokalnego w oparciu o programy i projekty gminne, krajowe. Sprawne przygotowywanie wniosków o dofinansowanie ze środków UE.
Opracowano model poradnictwa specjalistycznego.	Zwiększono wykorzystanie zasobów tkwiących w organizacjach pozarządowych realizujących pomoc w formie poradnictwa specjalistycznego. Przygotowanie informatora o ofercie poradnictwa specjalistycznego oraz oferty szkoleń wewnętrznych z zakresu poradnictwa dla pracowników socjalnych.
Opracowano procedurę interwencyjną w razie niewywiązywania się podmiotu świadczącego pomoc w formie usług opiekuńczych.	Zabezpieczono klientów w pomoc usługową w razie wystąpienia sytuacji niewywiązywania się podmiotu świadczącego pomoc w formie usług opiekuńczych z umowy.
Wprowadzono specjalizację w zakresie współpracy z placówkami służby zdrowia – wyznaczenie 1 osoby do sporządzania wywiadów w szpitalach, zajmowania się ubezpieczeniami zdrowotnymi osób bezdomnych.	Polepszano organizację pracy i współpracę z placówkami służby zdrowia.

II. NOWE FORMY PRACY Z KLIENTEM PODEJMOWANE W 2007 r.

Mając na celu stałe poszerzanie oferty świadczonej pomocy oraz zwiększenie efektywności pomocy społecznej, w roku 2007 pracownicy Ośrodka wprowadzili nowe formy pracy z klientem. Spośród tych form warto wymienić m.in.:

1. Zakres - pomoc środowiskowa

- opracowanie standardów usług opiekuńczych,
- zwiększenie oferty z zakresu usług specjalistycznych: Podpisano umowę ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Autystycznym. Przejęcie zadania od Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Kryzysami Psychicznymi „Przyjazna Dłoń” organizacji usług opiekuńczych dla osób z autyzmem od 1 lipca 2007 r. Od kwietnia usługi dla 13 osób zamieszkujących w mieszkaniach chronionych przy ul. Płk Dąbka 4 realizuje Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym,
- wspólnie z Regionalnym Centrum Wolontariatu zainicjowano powstanie 6 Koalicji Miejskich (w ramach projektu „Gdańskie Koalicje”),
- kontynuacja sprawdzonych form pracy z klientem, takich jak prace społecznie użyteczne, procedura Niebieska Karta,
- zawieranie trójstronnych kontraktów socjalnych i indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności – elementami kontraktu są pracownik socjalny MOPS, klient oraz placówka dla osób bezdomnych, w której przebywa klient,
- praca metodą streetworkingu.

2. Zakres - pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

- projekt pilotażowy z zakresu poradnictwa i grup wsparcia „Centrum informacji i wsparcia na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych”,

prowadzony w Dziennym Domu Pomocy przy ul. Wajdeloty 28 A od listopada 2007 r.

- utworzenie 4 miejsc czasowego pobytu dla osób starszych (1 - w DPS ul. Polanki 121 oraz 3 - w DPS ul. Hoża 4),
- rozszerzenie oferty wsparcia dziennego dla osób z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami psychicznymi (realizacja w Dziennym Domu Pomocy ul. Sternicza 2)

3. Zakres - usprawnianie pracy z klientem

Rozszerzenie oraz ulepszanie systemu kolejkowego Q-MATIC dzięki czemu w Wydziale Świadczeń Rodzinnych będzie on również obsługiwał salę przyjęć wniosków nr 2. Ponadto systemem będzie teraz można sterować z jednego miejsca za pomocą aplikacji komputerowej, da on większe możliwości kontrolowania kolejki, monitorowania obciążenia stanowisk do obsługi oraz czasu poświęcanego klientowi. Istnieje możliwość dalszej rozbudowy systemu o kolejne moduły.

III. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W CELU POPRAWY WARUNKÓW PRACY W MOPS

W roku 2007 podjęto w MOPS szereg działań, mających na celu poprawę warunków pracy pracowników Ośrodka oraz zwiększenie poczucia zadowolenia klientów ze świadczonych usług. Spośród ww. działań należy wymienić m.in.:

1. w zakresie remontów

- przebudowano sekretariat A w budynku przy ul. Marynarki polskiej 134 A w celu poprawy warunków obsługi klientów Ośrodka.
- przygotowano 12 stanowisk pracy dla pracowników Wydziału Organizacji i Rozwoju (w nowej lokalizacji przy ul. Hallera 16/18). Dostosowano większą powierzchnię biurową i stanowiska pracy dla 9 pracowników Zespołu Pracy Socjalnej 3 Filii I (w budynku przychodni przy ul. Jaškowa Dolina 105).

2. w zakresie inwestycji

- poprawiono warunki obsługi klientów Wydziału Świadczeń Rodzinnych oraz warunków pracy pracowników w budynku przy ul. Powstańców Warszawskich 25 remont sali przyjęć klientów oraz przygotowanie sanitariatów w tym również dla niepełnosprawnych), wyremontowano pomieszczenia dla pracowników Ośrodka.
- poprawiono warunki pobytu uczestników zajęć w Dziennym Domu Pomocy przy ul. Sterniczej 2 – możliwość korzystania z zamontowanej windy.

3. w zakresie wyposażenia

- wymieniono oświetlenie w obiektach przy ul. Dworskiej 27 Referatu ds. Osób Bezdomnych, ul. Gospody 19 (Filia IV), ul. Spadzista 5 (Filia V), wszystkich pomieszczeniach biurowych Wydziału Pomocy Dziecku i Rodzinie i Wydziału Pomocy Instytucjonalnej i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W wyniku wymiany oświetlenia dostosowane je do obowiązujących norm.
- na bieżąco zabezpieczono stanowiska pracy w niezbędne wyposażenie (w tym meble, kserokopiarki, faxy, telefony).

4. w zakresie zatrudnienia

Pozyskano 16 nowych etatów pracowników socjalnych w Filiach MOPS (13) i Referacie ds. Osób Bezdomnych (3).

5. w zakresie komputeryzacji

- zakupiono nowy sprzęt, oprogramowanie i akcesoria komputerowe w ramach realizacji celu szczegółowego 8.11.2 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do 2015 roku – tzn. „Wyposażenia w sprzęt

umożliwiający wprowadzenie nowych metod i technik pracy z wykorzystaniem nowoczesnych technologii”;

- zakupy obejmowały 55 zestawów komputerowych, 61 drukarek, 24 komputery przenośne dla Kadry Kierowniczej, jeden wysokowydajny serwer dla systemu OTAGO oraz wyspecjalizowany system informatyczny do nadzoru nad legalnością oprogramowania i odpowiedniego wykorzystywania sprzętu komputerowego w Ośrodku,
- zmodernizowano sieć komputerową w pomieszczeniach Wydziału Pomocy Dziecku i Rodzinie, Wydziału Pomocy Instytucjonalnej i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Referatu ds. Osób Bezdomnych.

IV. KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ w GDAŃSKU

1. Zatrudnienie

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku, zadania pomocy społecznej realizowało 446 pracowników. Struktura i stan zatrudnienia kadry Ośrodka przedstawiały się następująco:

- Liczba etatów - **434,3**;
- Liczba osób zatrudnionych - **446** pracowników, w tym:
 - merytorycznych - **346**,
 - niemerytorycznych – **97**,
 - dyrektor i zastępcy dyrektora – **3**.

Tabela nr 1: Zatrudnienie w MOPS w Gdańsku w podziale na komórki i jednostki organizacyjne (wg stanu na 31 grudnia 2007)

Komórka organizacyjna	Etaty	Umowy na zastępstwo	Liczba osób	Braki kadrowe
Dyrektor	1		1	0
Z-ca Dyrektora	2		2	0
Wydział Integracji i Organizacji Pomocy Środowiskowej	35,25		37	2,5
Wydział Pomocy Dziecku i Rodzinie	21		21	0
Wydział Pomocy Instytucjonalnej i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	21,5		23	1,65
Jednostki organizacyjne będące w strukturze MOPS	51,45	0,4	57	3,55
Wydział Finansowy	23		23	0
Wydział Organizacji i Rozwoju	24,3		26	3
Wydział Kadr i Administracji	26,65	1	29	4
Wydział Świadczeń Rodzinnych	53,75		54	9,25
Filie Ośrodka	170	3	173	3
Ogółem	429,9	4,4	446	26,95

Tabela nr 2: Zatrudnienie pracowników socjalnych wg stanu na dzień 31 grudnia 2007

Komórka organizacyjna	Pracownicy socjalni ogółem	Pracownicy socjalni terenowi
Wydział Integracji i Organizacji Pomocy Środowiskowej	21	10
Wydział Pomocy Dziecku i Rodzinie	12	8
Wydział Pomocy Instytucjonalnej i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	6,5	0
Wydział Finansowy	0	0

Wydział Organizacji i Rozwoju	0	0
Wydział Kadr i Administracji	1	0
Wydział Świadczeń Rodzinnych	0	0
Filie Ośrodka	168	138
Ogółem:	208,5	156

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Gdańsku Pracowało 156 pracowników socjalnych terenowych. Braki kadrowe w tej grupie wynosiły (zgodnie ze wskazaniami ustawy o pomocy społecznej) - 28 etatów¹.

2. Kwalifikacje i wykształcenie

Należy podkreślić, iż stawiane pracownikom merytorycznym wymagania ustawowe w zakresie posiadania kwalifikacji są ściśle przestrzegane. Kadra kierownicza posiada wymagane wykształcenie, a pracownikom merytorycznym i administracyjnym stwarza się warunki umożliwiające podnoszenie kwalifikacji.

Tabela nr 3: Wykształcenie pracowników MOPS w Gdańsku w podziale na komórki i jednostki organizacyjne (wg stanu na 31 grudnia 2007 r.)

Komórka organizacyjna	podstawowe	zawodowe	średnie	licencjackie	magisterskie	podyplomowe
Dyrektor	0	0	0	0	1	1
Z-ca Dyrektora	0	0	0	0	2	1
Wydział Integracji i Organizacji Pomocy Środowiskowej	0	0	7	3	27	5
Wydział Pomocy Dziecku i Rodzinie	0	0	3	3	15	6
Wydział Pomocy Instytucjonalnej i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	0	0	2	0	21	7
Wydział Finansowy	0	0	12	3	8	4
Wydział Organizacji i Rozwoju	0	0	3	2	21	5
Wydział Kadr i Administracji	0	5	6	3	15	6
Wydział Świadczeń Rodzinnych	0	0	22	6	26	0
Filie Ośrodka	0	0	81	27	65	11
Domy	9	7	18	1	22	2
Ogółem:	9	12	154	48	223	48

- a) w 2007 roku wśród pracowników MOPS:
- 3 ukończyło studia podyplomowe z organizacji pomocy społecznej,
 - 1 uzyskał specjalizację w zakresie pracy socjalnej,
 - 18 uzyskało dyplom ukończenia studiów wyższych;
- b) w 2007 roku pracownicy MOPS dokształcali się na:
- studiach podyplomowych - 19 osób,
 - studiach licencjackich - 19 osób,
 - studiach magisterskich - 18 osób;
- c) w 2007 roku pracownicy MOPS w Gdańsku uczestniczyli w 141 szkoleniach.

¹ Podana liczba jest zgodna ze wskazaniami ustawy o pomocy społecznej, według której jeden pracownik socjalny powinien przypadać na 2000 mieszkańców

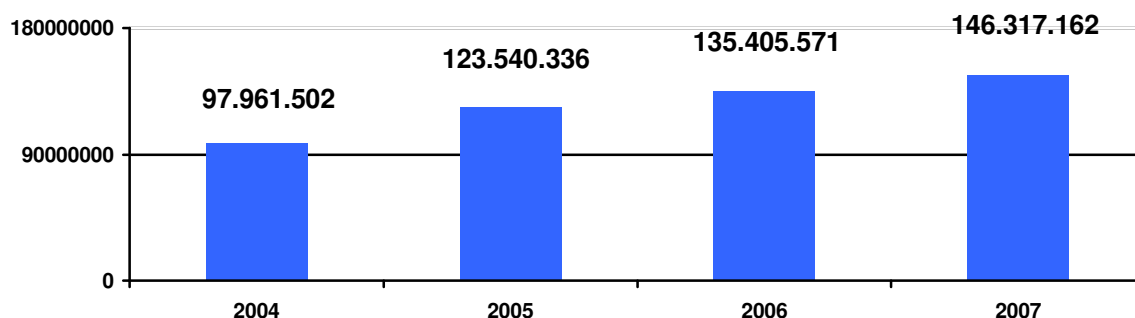
V. WYDATKI MOPS W GDAŃSKU

Na realizację zadań pomocy społecznej w 2007 roku wydano ogółem **146. 317.162 zł.** Podział na zadania przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4: Wydatki na realizację zadań pomocy społecznej w latach 2004 - 2007

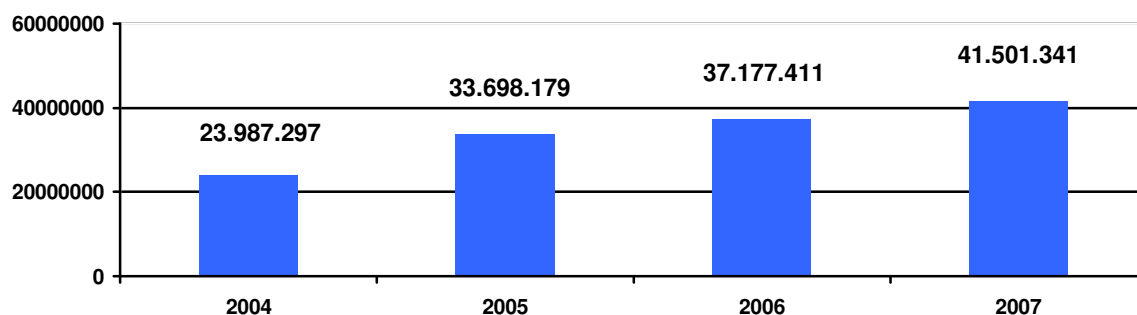
Zadania	Wydano w 2004 roku (w zł)	Wydano w 2005 roku (w zł)	Wydano w 2006 roku (w zł)	Wydano w 2007 roku (w zł)
Zadania własne gminy	23.987.297	33.698.179	37.177.411	41.501.341
Zadania zlecone gminie	44.790.670	61.345.465	68.632.351	72.388.985
Zadania własne powiatu	28.701.192	28.007.638	29.507.801	32.201.239
Zadania z administracji rządowej powiatu	482.343	489.054	88.008	225.597
RAZEM:	97.961.502	123.540.336	135.405.571	146.317.162

Wykres nr 1: Wydatki na realizację zadań pomocy społecznej w latach 2004 - 2007

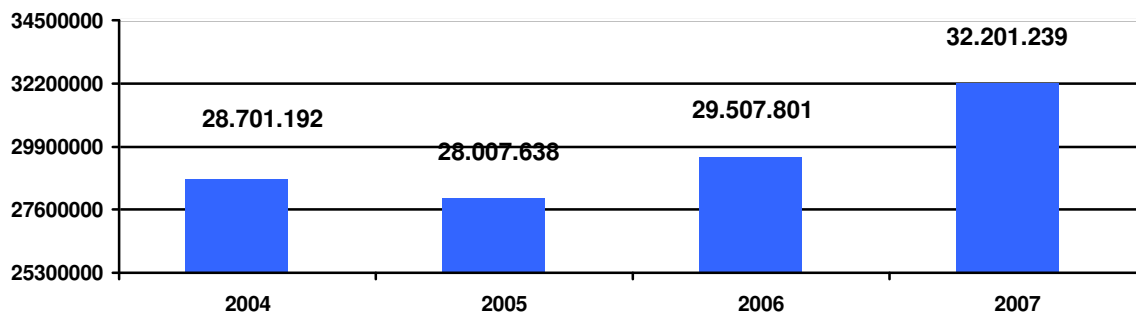
W porównaniu z rokiem 2006, łączne wydatki na realizację zadań pomocy społecznej w 2007 r. wzrosły o 10.911.591 zł, tj. o 8%. Począwszy od roku 2004 obserwujemy stałą tendencję wzrostową wydatków na pomoc społeczną.

Wykres nr 2: Wydatki na zadania własne gminy w 2004 - 2007

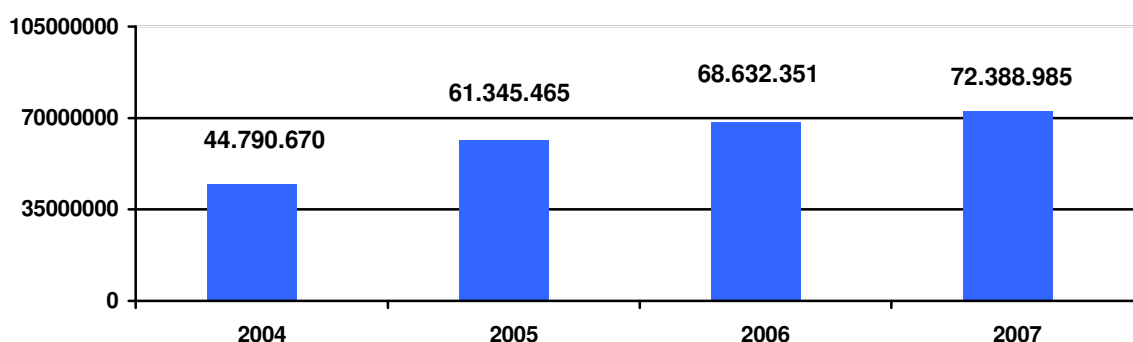
W porównaniu z rokiem 2006 r. wydano o 11,6% więcej na realizację zadań z zakresu zadań własnych gminy.

Wykres nr 3: Wydatki na zadania własne powiatu w latach 2004 – 2007

W porównaniu z 2006 r. wydano o 9,1% więcej na realizację zadań z zakresu zadań własnych powiatu.

Wykres nr 4: Wydatki na zadania zlecone gminie w latach 2004 - 2007

W porównaniu z rokiem 2006 r. wydano o 5,4% więcej na realizację zadań z zakresu zadań zleconych gminie.

VI. KLIENCI SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Klienci – wg ustaw, zapewniających im wsparcie

Na ogólną liczbę klientów systemu pomocy społecznej – w związku ze zmianami ustawowymi i faktem przejścia nowych zadań przez pomoc społeczną składają się między innymi klienci uzyskujący wsparcie z tytułu:

- 1) ustawy o pomocy społecznej - w Gdańsku, wg stanu na 30 września 2007 roku (dane Urzędu Statystycznego w Gdańsku), zamieszkiwało 456.080 mieszkańców. Spośród nich system pomocy społecznej, realizując w 2007 r. zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, objął wsparciem **15.179** rodzin, w których żyło **27.147** osób. Analizując liczbę osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gdańska, przyjąć należy, iż pomocą zostało objętych **5,9%** ogółu ludności miasta.
- 2) ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – w 2007 roku objęto (beneficjentów dofinansowań) wsparciem Referatu ds. Osób Niepełnosprawnych w zakresie:

- uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych - **1146 osób**;
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów - **961 osób**;
- dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych - **201 osób**;
- wydawania kart parkingowych - **1536 osób**;
- dofinansowania tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej - **227 osób**;
- prowadzenia wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego - **340 osób**.

Zadania, w których nie sposób podać faktycznej liczby osób korzystających z uwagi na specyfikę działań:

- w zakresie dofinansowania sportu, kultury i rekreacji osób niepełnosprawnych - **32 zawarte umowy**,
 - zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej - **5 zawartych umów**;
- 3) ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
 - 4) ustawy o świadczeniach rodzinnych – liczba dzieci **na które przyznano świadczenie** z tytułu ustawy o świadczeniach rodzinnych wyniosła w 2007 roku **18964**,
 - 5) ustawy o zaliczce alimentacyjnej,
 - 6) ustawy o przeciwdziałaniu przemocy.

2. Szacunkowe, zbiorcze zestawienie liczby klientów systemu pomocy społecznej

W związku z faktem, iż na ogólną liczbę klientów systemu pomocy społecznej składają się klienci otrzymujący wsparcie z tytułu różnych ustaw, trudno określić ich jednolitą, rzeczywistą liczbę. Dzieje się tak, z uwagi na możliwość powtórzenia się jednego środowiska w ramach świadczeń przyznawanych na podstawie różnych ustaw. W sprawozdaniach opisowych podajemy zwykle liczbę klientów w podziale na ustawy w ramach których otrzymują wsparcie, z zastrzeżeniem o ich niesumowaniu. Bezpośrednią przyczyną takiego stanu rzeczy jest brak kompatybilnych baz danych zwłaszcza w przypadku bazy Wydziału Świadczeń Rodzinnych, bazy Wydziału Integracji i Organizacji Pomocy Środowiskowej - „Dar- Pomost” oraz bazy Wydziału Pomocy Instytucjonalnej i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Po „roboczym” scaleniu tych trzech baz. Za kategorię porównawczą posłużyły: PESEL, imię, nazwisko, możemy stwierdzić, iż:

- 1) **Porównując bazę Wydziału Integracji i Organizacji Pomocy Środowiskowej „Dar – Pomost” z bazą Wydziału Świadczeń Rodzinnych.** Około **32%** środowisk klientów otrzymujących wsparcie z tytułu ustawy o pomocy społecznej (środowiska ujęte w bazie WIOPŚ) uzyskuje równocześnie wsparcie w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych (uzyskano 2830 rekordów powtarzających się w obu bazach).
- 2) **Porównując bazę Wydziału Integracji i Organizacji Pomocy Środowiskowej „Dar – Pomost” z bazą Wydziału Pomocy Instytucjonalnej i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych** **6%** środowisk klientów otrzymujących wsparcie z tytułu ustawy o pomocy społecznej (środowiska ujęte w bazie WIOPŚ) uzyskuje równocześnie wsparcie z tytułu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (uzyskano 521 rekordów powtarzających się w obu bazach).

3. Porównanie z ubiegłymi latami

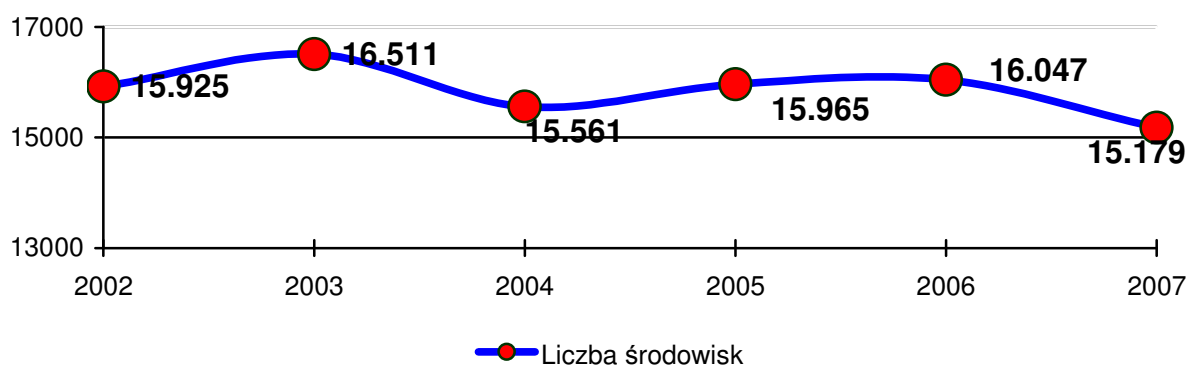
Ustawa o Pomocy Społecznej

Tabela nr 5: Odsetek mieszkańców Gdańska korzystających z pomocy społecznej z tytułu ww. ustawy w latach 2002 - 2007

Rok	Liczba mieszkańców Gdańska (dane US w Gdańsku)	Liczba środowisk objętych pomocą Ośrodka	Liczba osób w tych środowiskach	% mieszkańców Gdańska objętych pomocą
2002	455.128	15.925	33.857	7,4 %
2003	461.482	16.511	33.304	7,2 %
2004	460.524	15.561	29.925	6,5 %
2005	458.807	15.965	30.968	6,7 %
2006	457.630	16.047	29.823	6,5 %
2007	456.080	15.179	27.147	5,9%

Porównując dane pochodzące roku 2006 z danymi z roku 2007 obserwujemy 0,6% spadek udziału klientów systemu pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców Gdańska. Jest to ściśle skorelowane ze spadkiem ogólnej liczby środowisk korzystających ze wsparcia systemu pomocy społecznej, co ilustruje poniższy wykres:

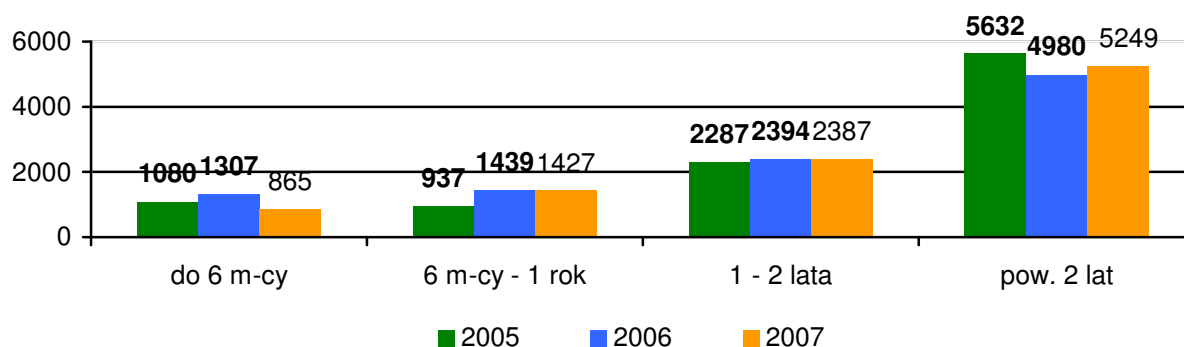
Wykres nr 5: Fluktuacja liczby środowisk klientów systemu pomocy społecznej (tabela – kolumna oznaczona kolorem niebieskim) otrzymujący wsparcie z tytułu ustawy o pomocy społecznej w latach 2002 – 2007

Analizując liczbę środowisk klientów systemu pomocy społecznej uzyskujących wsparcie z tytułu ustawy o pomocy społecznej, zauważamy - począwszy od 2004 do 2006 roku - stabilizację jej na poziomie około 16 tysięcy. Jednak już w analizowanym roku 2007 obserwujemy spadek liczby tych środowisk. Trudno stwierdzić czy jest to początek stałej tendencji spadkowej, tym niemniej spadek dotyczy większości kategorii klientów, co może mieć związek z poprawą ogólnej sytuacji w kraju i mieście, jak również może świadczyć o zwiększonej skuteczności działań instytucjonalnych na rzecz klientów systemu pomocy społecznej.

4. Czas korzystania z pomocy społecznej

Wykres nr 6: Czas korzystania z pomocy środowiskowej w latach 2005 - 2007

W roku 2007 mamy do czynienia ze spadkiem ogólnej liczby klientów systemu pomocy społecznej, w tym pomocy środowiskowej. Począwszy od roku 2006 obserwujemy korzystne tendencje zmian w strukturze czasu korzystania przez klientów z pomocy środowiskowej; zwiększa się udział klientów korzystających z pomocy krótkoterminowej (do roku) przy równoczesnym spadku liczby klientów, którzy otrzymywali wsparcie długoterminowe (1 - 2 lata i więcej). W roku sprawozdawczym 2007 ta korzystna tendencja utrzymuje się mimo nieznacznego wzrostu liczby klientów korzystających z pomocy powyżej 2 lat. Spadek liczby klientów pomocy środowiskowej jest najbardziej widoczny wśród klientów korzystających z pomocy w okresie do pół roku. Świadczy to o skuteczności pracy z osobami wymagającymi pomocy doraźnej.

5. Wnioski wynikające z porównania

- Spadek ogólnej liczby klientów systemu pomocy społecznej obserwowany w roku 2007 jest pośrednio związany z jej stabilizacją z lat poprzednich, należy domniemywać, iż bezpośrednią przyczyną spadku liczby klientów jest wzrost skuteczności i intensywności działań podejmowanych przez system pomocy społecznej na ich rzecz. Do działań tych należą niewątpliwie aktywne formy pracy jak kontrakt, prace społeczno użyteczne, Indywidualne programy wychodzenia z bezdomności. Na wzrost skuteczności i intensywności prowadzonych działań ma też niewątpliwie zatrudnienie w 2007 roku nowych osób na stanowiskach terenowych pracowników socjalnych, co ma bezpośredni wpływ na zmniejszenie obciążenia pracą pozostałych pracowników i w konsekwencji zwiększa ich możliwości w zakresie skuteczności pomocy swoim klientom.
- Należy w dalszym ciągu wzmacniać działania przynoszące bezpośrednie efekty. Kontrakt socjalny powinien stać się podstawowym narzędziem pracy socjalnej.
- Zasadne wydaje się podjęcie działań w kierunku opracowania standardów pracy socjalnej i przeprowadzenie pogłębionej analizy w tym zakresie.

VII. POWODY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ KLIENTÓW SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ

a. Najczęściej występujące powody trudnej sytuacji życiowej klientów

Tabela nr 6: Powody trudnej sytuacji życiowej rodzin klientów systemu pomocy społecznej najczęściej występujące w latach 2004 – 2007

Powód trudnej sytuacji życiowej klientów	Liczba rodzin 2004	Liczba rodzin 2005	Liczba rodzin 2006	Liczba rodzin 2007
Niepełnosprawność	3.702	3.745	4.179	4.110
Bezrobocie	3.906	3.551	3.473	2.447
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	2.603	2.484	2.093	2.292
Długotrwała choroba	2.268	2.045	2.094	2.133
Ubóstwo ²	7.872	7.519	7.730	6.340
Bezdomność	846	889	858	825
Alkoholizm	772	890	1.005	887+348*

* liczba 348 zawiera alkoholizm wraz z narkomanią – brak jest więc możliwości zsumowania

b. Wnioski wynikające z porównania

1. Zmniejszanie się ogólnej liczby rodzin klientów systemu pomocy społecznej w Gdańsku przyczynia się bezpośrednio do spadku liczby w poszczególnych powodach trudnej sytuacji życiowej klientów.
2. W przypadku ubóstwa jako powodu trudnej sytuacji obserwujemy znaczny na poziomie 18% spadek liczby rodzin nim dotkniętych. Niewątpliwie wpływ na ten stan rzeczy ma polepszająca się sytuacja społeczno – ekonomiczna w kraju i Gdańsku.
3. Zdecydowany spadek zwłaszcza porównując z rokiem 2006 obserwujemy w przypadku bezrobocia, o blisko jedną trzecią co ma swoje odzwierciedlenie na trójmiejskim rynku pracy. Wpływ na taki stan rzeczy ma również ogólny spadek liczby klientów systemu pomocy społecznej jak również intensyfikacja działań MOPS na rzecz klientów bezrobotnych.

VIII. KOORDYNACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Opracowanie i realizacja Strategii rozwiązywania problemów społecznych należy do zadań gminy i powiatu o charakterze obowiązkowym. W okresie sprawozdawczym kontynuowano szereg zadań wdrożeniowych dotyczących realizacji dokumentu SRPS do roku 2015 oraz prowadzono prace nad aktualizacją Strategii w perspektywie nowego okresu programowania na lata 2007 - 2013.

Cele strategii zawarte w dokumencie zmierzają do stworzenia warunków do integracji społecznej poprawiającej jakość życia wszystkich grup zagrożonych wykluczeniem społecznym we wszystkich obszarach życia społeczno - gospodarczego. Strategia daje możliwość współpracy wielu podmiotów działających na rzecz rozwiązywania problemów mieszkańców Gdańska, np. poprzez budowanie programów operacyjnych.

Do realizacji w 2007 roku zaplanowano zgodnie z harmonogramem SRPS działania w ramach 9 celów głównych, 20 celów szczegółowych, 37 wyników, których realizatorem są: Powiatowy Urząd Pracy, Wydział Polityki Gospodarczej, Wydział Edukacji, Wydział Spraw Społecznych, Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności, Komenda Miejska Policji, zainteresowane organizacje pozarządowe i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Ponadto podejmowano działania, które były

² Ubóstwo traktowane jest jako powód współwystępujący

kontynuacją wyników określonych na lata 2004, 2005 i 2006. W roku 2007 podejmowane były następujące działania w zakresie koordynacji SRPS:

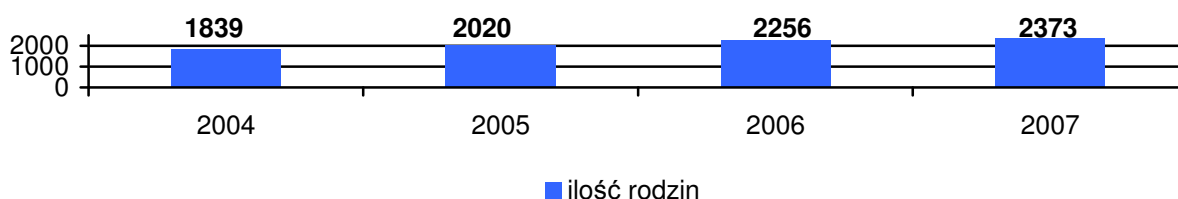
- organizowanie i merytoryczne prowadzenie prac Zespołu Monitorującego – Wdrożeniowego ds. SRPS (12 spotkań w ramach prac Zespołu, w tym 5 spotkań Zespołu, 1 spotkanie Prezydium i 6 spotkań podzespołów stałych),
- koordynacja i realizacja działań wynikających z procedury zarządzania SRPS;
- koordynowanie i wsparcie metodyczne prac nad wskaźnikami do celów SRPS prowadzące do aktualizacji wskaźników na rok 2007 na podstawie Raportu ewaluacyjnego;
- ukierunkowywanie jednostek systemu pomocy społecznej, komórek organizacyjnych Miasta i zaangażowanych organizacji pozarządowych na realizację strategii;
- ukierunkowywanie budowy programów realizujących cele SRPS między innymi poprzez opracowanie i zarekomendowanie przez ZMW ds. SRPS standardu programów realizujących cele SRPS;
- opracowanie raportu ewaluacyjnego SRPS w oparciu o zewnętrzną ekspercką ocenę zgodności SRPS z aktami prawnymi UE i krajowymi w perspektywie nowego okresu programowania oraz wypracowane propozycje modyfikacji celów Strategii;
- przygotowanie propozycji uchwały zmieniającej do SRPS na podstawie Raportu ewaluacyjnego za lata 2004 - 2005 oraz Raportu ewaluacyjnego pod kątem zgodności z aktami prawnymi UE i krajowymi w perspektywie nowego okresu programowania;
- zainicjowanie prac nad koncepcją systemu promocji dobrych przykładów praktyki społecznej i skutecznie zrealizowanych programów działania w ramach SRPS w oparciu o bazę programów realizujących cele Strategii;
- opracowanie koncepcji projektu dot. zarządzania SRPS ukierunkowanego na wypracowanie i upowszechnienie modelowego systemu współpracy w ramach realizacji SRPS na przykładzie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2015 w celu pozyskania środków w ramach EFS;
- organizacja i przeprowadzenie IV Konferencji upowszechniającej rezultaty SRPS dla 220 uczestników reprezentujących środowiska realizatorów SRPS;
- przygotowanie i realizacja szkoleń i doradztwa z zakresu SRPS dla koordynatorów celów i wyników SRPS, w tym przygotowanie do druku „Poradnika dla realizatorów SRPS”;
- zainicjowanie prac umożliwiających realizację wykazanych w sprawozdaniu z działalności systemu pomocy społecznej za 2006 r. potrzeb w zakresie organizacji SRPS między innymi poprzez dostosowanie istniejących systemów zarządzania bieżącego do osiągania celów Strategii.

IX. GŁÓWNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ

Główne świadczenia pieniężne

a. zasiłek stały

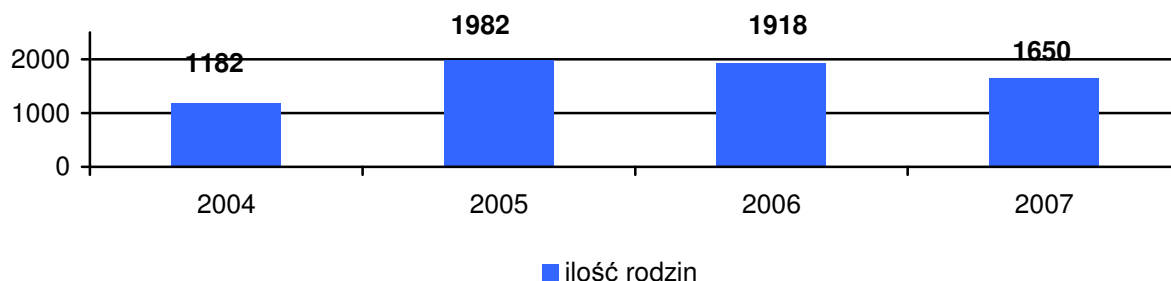
Wykres nr 7: Zasiłki stałe w latach 2003 - 2006

W porównaniu z rokiem 2006 obserwujemy nieznaczny wzrost (5,1%) liczby rodzin korzystających z zasiłku stałego.

b. zasiłek okresowy

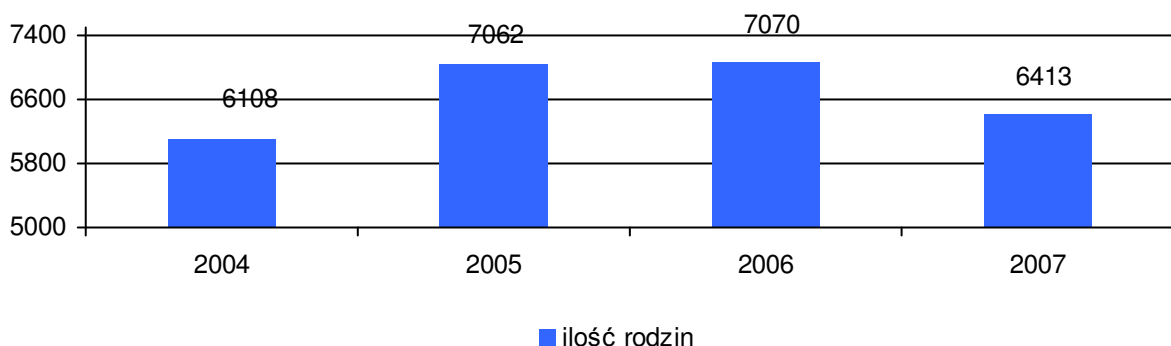
Wykres nr 8: Zasiłki okresowe w latach 2003 – 2006

W 2007 roku obserwujemy 14% spadek przyznawania zasiłków okresowych co ma odzwierciedlenie w spadku ogólnej liczby środowisk korzystających z pomocy środowiskowej.

c. zasiłek celowy (inne zasiłki celowe i w naturze)

Wykres nr 9: Zasiłki celowe w latach 2003 – 2006

W porównaniu z rokiem 2006 obserwujemy spadek liczby rodzin korzystających z zasiłków celowych o 9,3%.

Wsparcie niepieniężne

1. Zadania - POMOC ŚRODOWISKOWA

a. praca socjalna

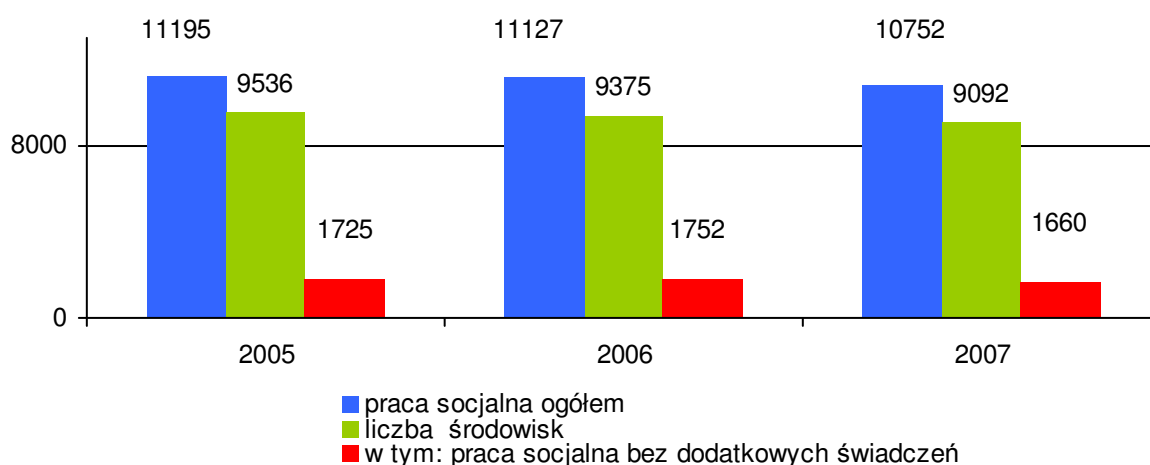
W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Gdańsku pracownicy socjalni w oparciu o wywiad środowiskowy i jego aktualizację dokonują oceny - diagnozy sytuacji klientów/rodzin i planują pracę socjalną.

Cechą wyróżniającą pracę socjalną pracownika socjalnego jest systemowe, holistyczne podejście do rodziny, co powoduje, że wszystkie dysfunkcje mające w niej miejsce nie mogą być traktowane jako izolowane zjawiska. Pracownik socjalny proponuje rodzinie różnego rodzaju usługi specjalistyczne w zależności od problemów w niej występujących.

Tabela nr 7: Praca socjalna w latach 2005 – 2007:

	Liczba rodzin 2005	Liczba rodzin 2006	Liczba rodzin 2007
Praca socjalna ogółem	11.195	11.127	10.752
w tym: praca socjalna bez dodatkowych świadczeń	1.725	1.752	1.660
Liczba środowisk – pomoc środowiskowa zadania Gminy	9.536	9.375	9.092

Wykres nr 10: Fluktuacja pracy socjalnej w latach 2005 - 2007

Analizując liczbę świadczonej pracy socjalnej w 2007 roku porównaniu z rokiem 2006 obserwujemy nieznaczny spadek jej liczby i to zarówno w przypadku ogólnej liczby pracy socjalnej o 3,4% jak i pracy socjalnej bez dodatkowych świadczeń o 5,3%. Spadek ten jest bezpośrednio skorelowany ze spadkiem ogólnej liczby klientów systemu pomocy społecznej, jak również spadkiem klientów pomocy środowiskowej.

Tabela nr 8: Powody odejścia klientów z systemu pomocy społecznej latach 2005 - 2007

Powód odejścia	Liczba osób		
	2005	2006	2007
Klient przestał kwalifikować się do pomocy	189	215	236
Klient zaprzestał współpracy	580	728	580
Klient usamodzielniał się	262	309	408
Zgon klienta	221	258	327
Inne	218	175	199
RAZEM:	1470	1685	1750

Na uwagę zasługuje fakt zwiększenia liczby klientów usamodzielnionych o 32% w stosunku do roku 2006. Niewątpliwie korzystnym zjawiskiem jest też zmniejszenie się liczby klientów zaprzestających współpracy o 21,4%, co może świadczyć o zwiększonej skuteczności prowadzonej pracy socjalnej, a zwłaszcza jej podstawowego narzędzia, jakim jest kontrakt socjalny.

b. kontrakt socjalny jako narzędzie pracy socjalnej

Tabela nr 9: Liczba klientów, z którymi prowadzono pracę metodą kontraktu w latach 2005 - 2007

Dysfunkcja (powód) do pracy, z którym zastosowano kontrakt socjalny	Liczba klientów, z którymi podpisano kontrakt socjalny po wejściu rozporządzenia MPS z dnia 1 marca 2005 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego		
	2005	2006	2007
Bezrobocie	258	388	302
Niepełnosprawność	36	66	47
Długotrwała choroba	38	88	67
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawcza	28	27	31
Bezdomność	13	51	47
Inne: przemoc, uzależnienia	8	21	43
RAZEM:	381	641	537

W porównaniu z rokiem 2006 obserwujemy nieznaczny spadek liczby zawieranych kontraktów. Wpływ na ten stan rzeczy ma niewątpliwie spadek ogólnej liczby klientów pomocy środowiskowej, jak również realniejsza ocena możliwości klientów w zakresie ich usamodzielnienia i pracy na kontrakcie.

Tabela nr 10: Liczba bezrobotnych, którzy podjęli zatrudnienie w wyniku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w latach 2005 - 2007

	Liczba klientów bezrobotnych	Liczba klientów bezrobotnych, którzy podjęli zatrudnienie
2005	3.189	241
2006	3.743	337
2007	2.447	269

Na uwagę zasługuje fakt zmniejszania się ogólnej liczby osób uzyskujących wsparcie z tytułu bezrobocia o 33,3% począwszy od roku 2005. Jest to bardzo korzystna tendencja, skorelowana również z realizacją priorytetowego celu głównego 1 (Promocja zatrudnienia oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy) Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2015. W roku 2007 spadła liczba klientów bezrobotnych, którzy podjęli zatrudnienie, stan taki koreluje ze spadkiem ogólnej liczby klientów korzystających z pomocy z tytułu bezrobocia. Wpływ na taki stan rzeczy ma również coraz większy udział klientów ośrodka uczestniczących w pracach społeczno użytecznych, których nie wlicza się do powyższego zestawienia podejmujących zatrudnienie.

c. prace społeczno użyteczne

- Zgodnie z Zarządzeniem Nr 60/06 Dyrektora MOPS w Gdańsku z dnia 5 maja 2006 r. w sprawie zasad organizacji prac społecznie użytecznych i współpracy przy ich realizacji z innymi podmiotami wytypowano 729 osób spośród klientów MOPS do realizacji zadania.
- W Gdańsku przygotowano 311 miejsc na wykonywanie prac społecznie użytecznych, w tym 19 w jednostkach i komórkach MOPS.
- Przeprowadzana była bieżąca kontrola sporządzania przez pracowników socjalnych list osób wytypowanych do prac społecznie użytecznych (w tym skontrolowanie dokumentacji 153 klientów).

- Na bieżąco monitorowano realizację zadania – ścisła współpraca z WSS, PUP, Filiami MOPS w zakresie informowania o osobach, które zrezygnowały z wykonywania prac.

d. posiłek

W 2007 roku z pomocy w formie dożywiania skorzystało łącznie:

- 4037 dzieci i młodzieży,
- 8808 dorosłych.

Środki zapewniono – w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz środków gminnych.

e. wypoczynek letni

W roku 2007 z różnych form wypoczynku letniego skorzystało:

- 288 dzieci w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 200 dzieci z placówek opiekuńczo - wychowawczych,
- 10 dzieci w ramach kolonii kuratorskich.

f. realizacja procedury „Niebieskie Karty”

- liczba zgłoszeń dotyczących przemocy – **225**,
- liczba niebieskich kart – **89**,
- ilość podjętych interwencji w środowisku – **242**,
- liczba spraw wszczętych z kodeksu karnego (skierowania do prokuratury) – **40**,
- liczba spraw skierowanych do sądu – **2**,
- skierowania do innych instytucji świadczących pomoc ofiarom przemocy – **146**,
- liczba skierowań do komisji alkoholowej – **1**,
- liczba interwencji podejmowanych na podstawie informacji z policji – **195**,
- liczba spotkań interdyscyplinarnych w ramach realizacji procedury „Niebieska Karta” – **80**.

g. pomoc osobom bezdomnym

W roku 2007 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia **897** osobom bezdomnym z **803** rodzin w tym:

- mężczyzn – 662,
- kobiet – 144,
- dzieci – 91.

Tabela nr 11: Liczba osób bezdomnych korzystających ze wsparcia Referatu ds. Osób Bezdomnych w latach 2004 – 2007

	2004	2005	2006	2007
Liczba osób	894	909	936	897

Analizując liczbę osób bezdomnych korzystających ze wsparcia systemu pomocy społecznej obserwujemy nieznaczny 4,2% spadek ich liczby w stosunku do roku 2006. Nie można jednak mówić o tendencji spadkowej, gdyż analizując liczbę osób bezdomnych od roku 2004 obserwujemy jej stabilizację na poziomie około 900 osób.

Główne formy pracy z bezdomnymi

- **Praca metodą kontraktu socjalnego z osobami bezdomnymi**

W 2007 roku metodą kontraktu pracowano z **45** osobami bezdomnymi, główną przeszkodą w pracy z klientami było ich niechętnie podejście do wykazania się aktywnością.

- **Indywidualne programy wychodzenia z bezdomności**

Tą metodą pracowano w 2007 roku z 23 osobami bezdomnymi. W stosunku do roku 2006 obserwujemy 21% wzrost ich ilości.

- **Placówki dla osób bezdomnych w 2007 roku**

1. Noclegownia Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta ul. Żaglowa 1,
2. Schronisko im. Św. Brata Alberta ul. Przegalińska 135,
3. Schronisko im. Św. Brata Alberta ul. Starowiślna 3,
4. Schronisko Gdańskiej Fundacji Kultury Chrześcijańskiej im. Św. Brata Alberta ul. Równa 14
5. Stowarzyszenie Opiekuńczo - Resocjalizacyjne „Prometeusz” ul. Sucharskiego 1,
6. Towarzystwo Wspierania Potrzebujących „Przystań”, noclegownia ul. Mostowa 1,
7. Pomorskie Centrum Pomocy Bliźniemu, schronisko ul. Kochanowskiego 7a,
8. PCPB, schronisko ul. Sztutowa 16 a,
9. Dom Samotnej Matki ul. Matemblewska,
10. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Wychodzącym na Wolność „EMAUS” ul. Sandomierska 55/57,
11. Ogrzewalnia na Dworcu Głównym PKP w Gdańsku.

- **Okres przebywania klientów w placówkach w ww. okresie sprawozdawczym**

- od 1 do 3 miesięcy - 102 osoby,
- od 3 do 12 miesięcy - 306 osób,
- od 1 roku do 3 lat - 173 osoby,
- powyżej 3 lat - 98 osób,
- pozostałe osoby, pobyt krótszy niż 1 miesiąc, bądź nie korzystają z pomocy w formie schronienia - 218 osób.

- **Inne działania na rzecz osób bezdomnych**

- uczestniczenie w pracach Pomorskiego Forum na Rzecz Wychodzenia z Bezdomności, szczególnie prace w zakresie opracowania i wdrażania modelowej hierarchizacji placówek na terenie Gdańska i zakresu czynności dla streetworkera,
- stała akcja informacyjna, docieranie do osób bezdomnych przebywających w miejscach Niemieszkalnych,
- realizacja projektu socjodemograficznego „Portret zbiorowości ludzi bezdomnych województwa pomorskiego - 2007”,
- stały monitoring miejsc w placówkach dla osób bezdomnych,
- realizacja projektu „Koalicja Trzeźwości”,
- współdziałanie w realizacji projektu „Agenda Bezdomności”,
- realizacja porozumienia zawartego z PUP w sprawie prowadzenia punktu konsultacyjnego dla osób bezrobotnych bezdomnych.

h. Realizacja zadania wynikającego z ustawy o zatrudnieniu socjalnym w ww. okresie sprawozdawczym

- Zlecono prowadzenie **4** Klubów Integracji Społecznej organizacjom pozarządowym. Podpisano umowy z **4** organizacjami pozarządowymi, przekazano środki (25.640 zł.). Przeprowadzono **3** wizyty i **1** kontrolę w KIS prowadzonym przez Fundację Pomoc na Rzecz Resocjalizacji Byłych Skazanych.
- Prowadzona była ścisła współpraca z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w zakresie utworzenia przez tę organizację Centrum

Integracji Społecznej i złożenia wniosku o nadanie organizacji statusu CIS. Zaopiniowano projekt koncepcji utworzenia CIS przedstawiony przez Towarzystwo, sporządzono symulację kosztów utworzenia CIS.

- Przeprowadzono badania w zakresie zapotrzebowania na usługi i działalność Centrum Integracji Społecznej na próbie **1500** mieszkańców Gdańska (we współpracy z Pracownią Realizacji Badań Socjologicznych). Prowadzone było, przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie, Centrum Reintegracji Społecznej (ze środków UE - program EQAL).

i. CAL w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Gdańsku w 2007

- **W roku 2007 w ramach CAL:**
 - realizowano 21 projektów,
 - zorganizowano 24 festyny,
 - zawiązano 14 koalicji lokalnych,
 - prowadziło działalność 14 klubów seniora,
 - działało 5 klubów wolontariusza.
- **Zasoby kadrowe MOPS w ramach CAL:**
 - 25 pracowników MOPS - trenerzy wewnętrzni metody CAL,
 - 5 Organizatorów Społeczności Lokalnej.
- **Kierunki działań CAL na lata 2005 – 2008:**
 - kaskadowe szkolenie pracowników MOPS w zakresie metody CAL,
 - przenoszenie dobrych praktyk,
 - udoskonalenie narzędzi monitoringu i ewaluacji,
 - współpraca w sieci (na poziomie Polski i Europy),
 - tworzenie programów i projektów z partnerami zagranicznymi i ze środków UE.

- **Niektóre realizowane lub zrealizowane projekty:**

Jednym z narzędzi pracy środowiskowej są projekty socjalne, które gwarantują usystematyzowaną pracę zespołu skupionego wokół poszukiwania rozwiązań określonego problemu społecznego. Oto przykłady niektórych z nich.

Starszy Brat Starsza Siostra:

Program ma charakter długofalowy, jest on realizowany również w roku 2008. „Starszy Brat Starsza Siostra” prowadzony jest od 2001 roku. Wolontariusze (licealiści, studenci) podpisują kontrakt rocznej pracy z dzieckiem, na którą również wyraża zgodę rodzic. Dzieci uczą się pozytywnych wzorców zachowań poprzez modelowanie. Wolontariusze – dobrzy uczniowie, studenci z wyobraźnią i inicjatywą – stanowią dobry przykład dla dzieci. Pokazują im swój świat, swoje domy, rodziny, zainteresowania. Aby ten program mógł zaistnieć należało utworzyć swoistą koalicję szkół, Uniwersytetu Gdańskiego, Centrum Wolontariatu w Gdańsku, harcerstwa. Beneficjentami programu było 45 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Młodsza babcia starszy wnuk - koncerty i gimnastyka geriatryczna:

Program realizowany był w Dziennym Domu Pomocy w Gdańsku, przy ul. Wajdeloty 28A miał na celu integrację pokoleń oraz stworzenie warunków do różnych form międzypokoleniowych spotkań. Stworzono warunki do bezpłatnego udziału w koncertach muzyków profesjonalistów oraz w gimnastyce geriatrycznej (ruchowa rekreacja prozdrowotna).

Junior:

To także program długofalowy. W projekcie, który rozpoczął się w 2005 roku chodzi o to, by szkoły (licea, gimnazja) otworzyły swoje podwoje dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i pozwoliły im skorzystać

z urządzeń technicznych dostępnych w szkołach. Młodzież szkolna wolontarystycznie prowadzi m.in. zajęcia z zakresu nauki obsługi komputera, języka angielskiego, Dyskusyjny Klub Filmowy. Program JUNIOR jest przede wszystkim propozycją spędzenia wolnego czasu, ale ma również na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wyrównanie szans edukacyjnych dzieci. JUNIOR wzmacnia poczucie własnej wartości, rozbudza zainteresowania oraz kształtuje właściwe postawy społeczne. Już ponad 90 dzieci wzięło udział w długofalowym programie. Beneficjentami programu było 60 dzieci klientów MOPS w Gdańsku.

Rajdy:

Celem projektu jest zapewnienie aktywnej formy spędzania czasu wolnego dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, między innymi dlatego, że w rodzinach problemowych nie ma takiej tradycji. Nie ma też zwyczaju spędzania czasu wolnego w kontakcie z przyrodą. Rajdy są organizowane raz na kwartał we współpracy m.in. ze Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu, harcerzami. Pierwsza taka impreza miała miejsce w marcu 2005 roku. Rajdy są sprawdzoną formą aktywizacji społecznej, cieszą się dużym zainteresowaniem, jednorazowo gromadzą około 300 uczestników.

Czerwiec Aktywnych Społeczności:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdańsku jako instytucja, która otrzymała Certyfikat Jakości Centrum Aktywności Lokalnej pragnie kontynuować ogólnopolskie przedsięwzięcie „**Czerwiec Aktywnych Społeczności**” – społeczno - edukacyjną akcją promującą obywatelskie działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnych. Koordynatorem inicjatywy na Polskę jest Stowarzyszenie Centrum Aktywności Lokalnej w Warszawie. Intencją tego ogólnopolskiego ruchu jest ukazanie różnym środowiskom dotychczasowych działań obywatelskich oraz zainspirowanie mieszkańców, poprzez poznanie sprawdzonych praktyk, do podejmowania nowych inicjatyw na rzecz samego siebie i mieszkańców tej samej społeczności. Ideą przewodnią przedsięwzięcia jest coroczna kontynuacja ogólnopolskiej inicjatywy promującej aktywność społeczną w miesiącu czerwcu. Hasłem wiodącym kampanii jest „**Zróbmy coś dla siebie i dla naszych społeczności**”. Również w Gdańsku chcielibyśmy ożywić rozwój inicjatyw obywatelskich. Dlatego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdańsku zorganizował „**Targi Inicjatyw Obywatelskich**”. Impreza odbyła się w Parku Oruńskim w Gdańsku. Partnerem w przygotowaniach targów było Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych, które równolegle organizowało IX Wielki Festyn Rodzinny. Kulminacyjnym punktem imprezy było wręczenie „**Bursztynowego jabłka**” najciekawszej inicjatywie (wyłonionej na zasadach Przeglądu Inicjatyw Obywatelskich). Laureatem przeglądu drugiej edycji „Targów Inicjatyw Obywatelskich” w Gdańsku zostało **Stowarzyszenie „Komitet Inicjatyw Lokalnych”**. Beneficjentami było 14 organizacji pozarządowych.

Gdańskie Koalicje - szansą na zwiększenie aktywności obywatelskiej:

To projekt zrealizowany w roku 2007. W ramach budowania partnerstwa instytucji z organizacjami pozarządowymi MOPS zawarł porozumienie z Centrum Wolontariatu. Zainicjowało to wspólny projekt „Gdańskie Koalicje - szansą na zwiększenie aktywności obywatelskiej”. Projekt był ofertą oddziaływań w zakresie animacji społeczności lokalnych, szeroko pojętej edukacji obywatelskiej z zaangażowaniem 6 wielkomiejskich wspólnot lokalnych Gdańska, w celu ich konsolidacji z partnerami społecznymi i aktywizacji dla lepszego zaspakajania potrzeb i rozwiązywania problemów własnych społeczności. Celem projektu jest konsolidacja środowiska lokalnego, stwarzanie warunków do

samodzielnego rozwiązywania problemów w oparciu o posiadane zasoby, wypracowania postaw zaangażowania członków społeczności lokalnej. Zainicjowano powstanie 6 Koalicji, które zostały przeszkolone z zakresu pracy metodą CAL. Koalicje przeprowadziły 6 festynów osiedlowych, prowadziły akcje upiększania okolicy w poszczególnych dzielnicach. Beneficjentami Koalicji było w 2007 roku około 500 osób. Prowadzone są prace związane z opracowywaniem „Map zasobów i potrzeb”, których celem jest pełne zdiagnozowanie problemów występujących w dzielnicach, jak również ustalenie możliwości i sposobów ich rozwiązania. Przeprowadzono ponad 1000 ankiet z mieszkańcami poszczególnych dzielnic. Celem badań było zdiagnozowanie palących problemów, z którymi borykają się członkowie społeczności lokalnej w miejscu zamieszkania.

EFEKTY

- Stworzono jednolitą, sprawnie działającą bazę danych dla klientów MOPS (wdrażanie systemu OU POMOST);
- Prowadzono działania na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych (praca metodą kontraktu, współpraca z PUP, prace społeczno użyteczne), skuteczne współdziałanie z doradcami zawodowymi, umożliwienie osobom aktywnym i zaangażowanym w proces zmian podjęcia zatrudnienia, udziału w pracach społecznie użytecznych, powrót na rynek pracy, aktywizacja osób bezrobotnych, pozyskano oferty pracy dla podopiecznych MOPS, osób bezrobotnych;
- Realizowano Gdański Program Wychodzenia z Bezdomności i Łagodzenia jej Skutków na rok 2007;
- Opracowano Gdański Program Wychodzenia z Bezdomności i Łagodzenia jej Skutków na rok 2008;
- Realizowano trójstronne kontrakty socjalne i indywidualne programy wychodzenia z bezdomności;
- Rozeznanie potrzeb osób zamieszkujących na działkach ogrodowych - udział w akcji liczenia osób bezdomnych w miejscach niemieszkalnych;
- Opracowano 6 map zasobów i potrzeb dla dzielnic: Wrzeszcz, Brzeźno, Morena, Orunia, Biskupia Górka, Zaspą. Powstało 6 Koalicji Miejskich. Działania wzmocniły więzi współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami, liderami. Działania w ramach „Gdańskich Koalicji”;
- Przygotowano procedury pochówków martwo urodzonych dzieci;
- Dzięki zmianie modelu pracy Organizatorów Społeczności Lokalnej zwiększono zaangażowanie MOPS w projekty miejskie, rozpoczęto pozyskiwanie środków unijnych;
- Kontynuowano przynoszące dobre efekty oraz tworzenie nowych projektów lokalnych mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poszczególnych grup społecznych objętych pomocą;
- Współpracowano z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w ramach działań na rzecz utworzenia Centrum Integracji Społecznej w Gdańsku;
- Przeprowadzono (wspólnie z Pracownią Realizacji Badań Socjologicznych UG) badania „Sytuacja materialna i problemy życia codziennego mieszkańców Gdańska w aspekcie utworzenia CIS” - diagnoza zapotrzebowania na działania Centrum Integracji Społecznej w Gdańsku;
- Uściślenie współpracy z instytucjami i organizacjami w zakresie pomocy ofiarom przemocy co pozwala na kompleksowe i bardziej skuteczne rozwiązanie problemów tych rodzin (policja, Centrum Interwencji Kryzysowej); realizowano Procedurę Niebieskiej Karty;
- Przygotowano i przeprowadzono szkolenia dot. przemocy w rodzinie;
- Opracowano procedurę interwencyjną świadczenia usług opiekuńczych w przypadku niewywiązywania się podmiotów realizujących umowy;

- Zwiększono ofertę bezpiecznie zorganizowanego czasu wolnego w miejscu zamieszkania w postaci oferty czasu pozaszkolnego, wakacyjnego dla dzieci, młodzieży w postaci oferty programowej świetlic socjoterapeutycznych, środowiskowych, wychowawczych.

2. Zadania - POMOC DZIECKU I RODZINIE

a. Program pomocy rodzinie

Za generalny cel (misję) gdańskiego Programu Pomocy Rodzinie uznaje się stworzenie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Program Pomocy Rodzinie na lata 2006 - 2009 został przyjęty Uchwałą Nr LI/1743/06 Rady Miasta Gdańska z dnia 25 maja 2006 roku. Program jest zgodny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gdańska do roku 2015, uchwaloną przez Radę Miasta Gdańska w dniu 8 lipca 2004 roku (Uchwała Nr XXVI/828/04).

a1. Programy i projekty

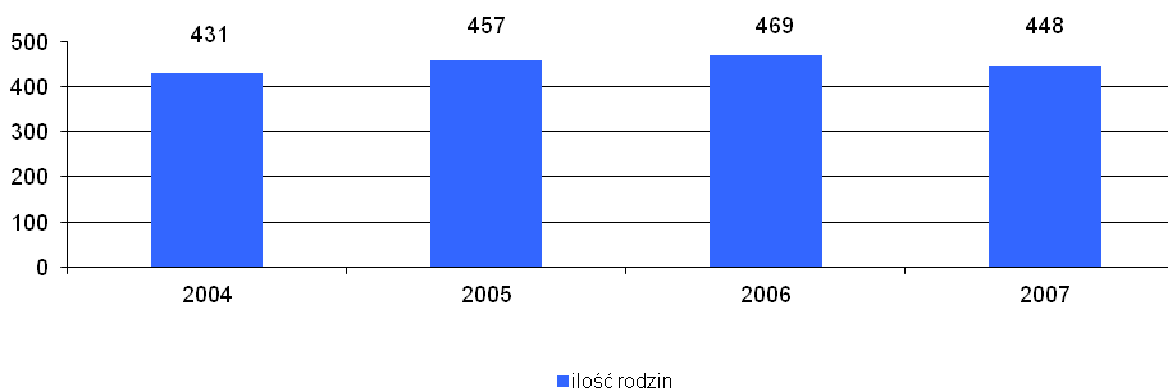
W roku 2007 w ramach wsparcia udzielanego rodzinie, realizowano łącznie 61 programów i projektów zgodnych z celami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2015.

b. Rodziny zastępcze

Tabela nr 12: Rodziny zastępcze w latach 2005 – 2007

	2005		2006		2007	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodziny zastępcze	457	622	469	662	448	611
w tym:						
a) spokrewnione z dzieckiem	383	481	401	522	382	469
b) niespokrewnione z dzieckiem	65	86	57	70	50	65
c) zawodowe niespokrewnione z dzieckiem	9	55	11	70	16	77
d) specjalistyczne	1	3	2	9	2	8
e) o charakterze pogotowia rodzinnego	7	48	7	53	9	58

Wykres nr 11: Liczba rodzin zastępczych w latach 2004 - 2007

W porównaniu z rokiem 2006 obserwujemy nieznaczny spadek o 7,7% liczby dzieci przebywających w rodzinach zastępczych oraz liczby samych rodzin zastępczych o 4,5%, co jest spowodowane dużą liczbą usamodzielnień wychowanków w roku 2007. Niewątpliwie korzystnym zjawiskiem jest utrzymująca się tendencja wzrostowa w tworzeniu zawodowych rodzin zastępczych niespokrewnionych z dzieckiem, w porównaniu z rokiem 2005 ich liczba wzrosła o 78%. W 2007 roku powstało **50** nowych rodzin zastępczych. W 2007 roku usamodzielniono się **217 wychowanków** z rodzin zastępczych. W rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów umieszczono **79 dzieci z Gdańska**, na podstawie właściwych porozumień. W 2007 roku funkcjonowało 16 zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych, w tym:

- **3 rodziny specjalistyczne**, w których zostało umieszczonych **8 dzieci**,
- **4 zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne rodziny zastępcze**, w których przebywało **11 dzieci**,
- **9 rodzin o charakterze pogotowia rodzinnego**, w których zostało umieszczonych 58 dzieci.

c. Pomoc finansowa dla dzieci z rodzin zastępczych

Do zadań systemu pomocy społecznej należy udzielanie pomocy finansowej dla dzieci umieszczonych na mocy postanowienia sądowego w rodzinie zastępczej po śmierci rodziców naturalnych, bądź po pozbawieniu, ograniczeniu lub zawieszeniu im praw rodzicielskich. Pomoc finansowa dla dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej polegała na:

- wypłacie **comiesięcznego świadczenia** dla **611 dzieci** na kwotę **4.534.960 zł**,
- wypłacie **jednorazowych świadczeń** w momencie przyjmowania dziecka do rodziny zastępczej (pomoc na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka) dla **119 dzieci** na kwotę **56.295 zł**.

Z ww. pomocy w 2007 r. skorzystało **611 dzieci** przebywających w **448 rodzinach zastępczych**. W spokrewnionych rodzinach zastępczych umieszczono **469** dzieci.

d. usamodzielnienia wychowanków

Do zadań systemu pomocy społecznej należy także pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnienie się i integrację ze środowiskiem osób, które po osiągnięciu pełnoletniości opuszczają rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo - wychowawczą typu rodzinnego i socjalizacyjnego, dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno - wychowawczy i młodzieżowy ośrodek wychowawczy. Pomoc ta polegała na:

- wypłacie stałej miesięcznej **pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki** dla **310 osób** na kwotę **1.248.756 zł**,
- wypłacie **pomocy pieniężnej na usamodzielnienie** dla **30 osób** na kwotę **131.703 zł**,
- przyznaniu pomocy **na zagospodarowanie w formie rzeczowej** dla **66 osób** na kwotę **306.150 zł**,
- uzyskaniu **odpowiednich warunków mieszkaniowych** dla **40 osób** na kwotę **74.145 zł**.

e. Instytucjonalna opieka nad dzieckiem

Do zadań systemu Pomocy Społecznej należy kierowanie dzieci pozbawionych opieki i wychowania rodziców (na podstawie postanowień sądu rodzinnego lub na wniosek rodziców) do instytucjonalnych form opieki, a także zapewnienie

opieki o charakterze dziennym. Na terenie Gdańska w 2007 roku funkcjonowały następujące typy placówek opiekuńczo - wychowawczych:

- **całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze**

Tabela nr 13: Typu socjalizacyjnego: System pomocy społecznej dysponował w 2007 roku 5 takimi placówkami, w których zabezpieczono opiekę dla **178 dzieci**

Placówka	Ilość miejsc, którymi dysponuje placówka	Ilość dzieci, którym zabezpieczono opiekę	Przeciętny czas przebywania w placówce
Młodzieżowy Ośrodek Readaptacji Społecznej, ul. Leczkowa 1a	26	37	1,5 roku
Dom Integracyjno - Rodzinny, ul. Jaśkowa Dolina 71	14	17	2 - 3 lata
Dom Dziecka, ul. Brzegi 55	56	95	2 - 4 lata
Ośrodek Socjalizacyjno - Rehabilitacyjny Fundacji „Rodzina Nadziei” Liniewko Kaszubskie 3	14	14	4,5 miesiąca
Dom dla Dzieci Gdańskiej Fundacji Innowacji Społecznej ul. Gościnną 15 (placówka działa od 1.11.2007 r.)	14	15	1,5 miesiąca
RAZEM:	124	178	

Tabela nr 14: Typu rodzinnego: System pomocy społecznej dysponował w 2007 roku 5 takimi placówkami, w których zabezpieczono opiekę dla **33 dzieci**

Placówka	Ilość miejsc, którymi dysponuje placówka	Ilość dzieci, którym zabezpieczono opiekę	Przeciętny czas przebywania w placówce
„Dom przy sercu”, ul. Zator-Przytockiego 4/2	7	7	3 - 4 lata
Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 ul. Żwirki i Wigury 1a/2	8	8	3 - 4 lata
Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 ul. Złota 12 (placówka działa od 1.07.2007 r.)	6	6	0,5 roku
Rodzinny Dom Dziecka Nr 3 ul. Lutniowa 30 (placówka działa od 1.12.2007 r.)	6	2	dzieci umieszczono 28 grudnia 2007
Rodzinny Dom Dziecka Nr 4 ul. Skarżyńskiego 6B/2	7	10	2 - 3 lata
RAZEM:	34	33	

Tabela nr 15: Typu interwencyjnego: w 2007 roku od grudnia na terenie Gdańska funkcjonowała jedna placówka tego typu, w której zabezpieczono opiekę dla **9 dzieci**

Placówka	Ilość miejsc, którymi dysponuje placówka	Ilość dzieci, którym zabezpieczono opiekę	Przeciętny czas przebywania w placówce
Dom dla Dzieci Gdańskiej Fundacji Innowacji Społecznej Trakt św. Wojciecha 377a (placówka działa od 1.12.2007 r.)	14	9	1 miesiąc
RAZEM:	14	9	

Tabela nr 16: Wielofunkcyjne: System pomocy społecznej dysponował w 2007 roku 2 placówkami tego typu, w których zabezpieczono opiekę dla **246 dzieci**

Placówka	Ilość miejsc, którymi dysponuje placówka	Ilość dzieci, którym zabezpieczono opiekę	Przeciętny czas przebywania w placówce
Pogotowie Opiekuńcze, ul. Leczkowa 1A w tym: ▪ Funkcja interwencyjna	Łącznie: 64 miejsca, w tym: 30	108	6 miesięcy
▪ Funkcja socjalizacyjna	10	11	6 miesięcy
▪ Funkcja wsparcia dziennego	14	15	12 miesięcy
▪ Oddział rotacyjny	10	37	2 dni
Dom Rodzinny Fundacji „Rodzina Nadziei” ul. Grotgera 25 w tym: ▪ Funkcja interwencyjna	Łącznie: 40 miejsc, w tym: 4	3	2 miesiące
▪ Funkcja socjalizacyjna	22	26	4 lata
▪ Funkcja wsparcia dziennego	14	17	12 miesięcy
RAZEM:	104	246	

- **dzienne placówki opiekuńczo - wychowawcze**

Tabela nr 17: Placówki opiekuńczo - wychowawcze wsparcia dziennego: system pomocy społecznej dysponował w 2007 roku 17 takimi placówkami, w których zabezpieczono opiekę dla **544 dzieci**.

Placówka	Ilość miejsc, którymi dysponuje placówka	Ilość dzieci, którym zabezpieczono opiekę
Ognisko Wychowawcze Nr 1, ul. Władysława IV 14	36	44
Ognisko Wychowawcze Nr 1, Filia ul. Sucha 29	24	29
Ognisko Wychowawcze Nr 1, Filia ul. Walecznych 11/13	24	24

Ognisko Wychowawcze Nr 3, ul. Głęboka 11	40	34
Stowarzyszenie Niosące Pomoc Dzieciom i Młodzieży „Dzieciaki ze Złotej”, ul. Złota Karczma 3/25	15	18
Katolickie Ognisko Wychowawcze, Gdańskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Promyk Nadziei”, ul. Piecewska 9	30	32
Młodzieżowy Klub Środowiskowy, Gdańskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Promyk Nadziei”, ul. Piecewska 9	10	23
Świetlica Środowiskowa Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, ul. Minogi 1a	20	25
Świetlica Środowiskowa Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, ul. Leszczyńskich 3	14	19
Ośrodek Profilaktyki Środowiskowej „Mrowisko – Głanik”, ul. Fiszera 2	35	30
Świetlica Środowiskowa „Służba Dziecku”, Chrześcijańska Służba Charytatywna, Pomorska Filia Nr 1, ul. Reduta Miejska 1	15	36
Fundacja Herbu Janina dla Sierot i Dzieci Pokrzywdzonych Losowo, ul. Chmielna 95/4	14	17
Stowarzyszenie „Dom Rodzinny Nasze Dzieci”, ul. Dragana 9	15	25
Świetlica Środowiskowa, Caritas Archidiecezji Gdańskiej, „Pod Kasztanem”, ul. Brzegi 45.	30	61
Świetlica Środowiskowa, Caritas Archidiecezji Gdańskiej, „Jesionowa”, ul. Jesionowa 6	25	50
Klub Młodzieżowy „Sparta” – placówka wsparcia dziennego ul. Jesionowa 6	30	40
Świetlica Środowiskowa, Caritas Archidiecezji Gdańskiej „Słoneczne Wzgórze” Trakt św. Wojciecha 440	16	37
RAZEM:	393	544

- **W ramach porozumienia z innymi powiatami:**
 - umieszczono 5 dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie innych powiatów,
 - 6 dzieci z innych powiatów przebywało w gdańskich placówkach.
- **Ilość usamodzielnianych wychowanków form instytucjonalnych w 2007 r.:**
 - z placówek opiekuńczo – wychowawczych – **91**,
 - z pozostałych placówek (zakłady poprawcze, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko dla nieletnich, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy) – **32**.

f. ośrodki adopcyjno - opiekuńcze

System pomocy społecznej w Gdańsku dysponował w 2007 roku **3** placówkami tego typu, z których skorzystało łącznie **826** rodzin. Były to następujące placówki:

- Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy ul. Abrahama,
- Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy „Pelikan”,
- Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy Fundacja „Dla Rodziny”.
- Liczba dzieci zgłoszonych do banków danych prowadzonych przez ośrodki ogółem – **450**,
- Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji – **214**,
- Liczba dzieci zgłoszonych do umieszczenia w rodzinach zastępczych – **216**,
- Liczba dzieci zgłoszona do banku przez placówki opiekuńczo - wychowawcze ogółem – **101**.

Tabela nr 18: Poradnictwo OAO w ww. okresie sprawozdawczym

Typ poradnictwa	OAO ul. Abrahama		OAO Pelikan		OAO Dla rodziny	
	dla miesz- kańców Gdańska	dla innych	dla miesz- kańców Gdańska	dla innych	dla miesz- kańców Gdańska	dla innych
Szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze	17	5	3	29	1	1
Szkolenie dla kandydatów na rodziców adopcyjnych	17	23	3	6	26	17
Szkolenie dla rodzin zastępczych	16	-	12	105	6	3
Poradnictwo rodzinne	478	361	31	45	158	41
Terapia rodzinna	5	-	-	-	2	5
Inne: - szkolenie dla kandydatów do prowadzenia placówki rodzinnej	3	1	-	-	1	-

Tabela nr 19: Liczba dzieci zgłoszonych przez placówki opiekuńczo - wychowawcze do ośrodków adopcyjno - opiekuńczych do form rodzicielstwa zastępczego w 2007 roku

Nazwa placówki	Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji	Liczba dzieci zgłoszonych do umieszczenia w rodzinach zastępczych	Razem
Pogotowie Opiekuńcze	-	12	12
Młodzieżowy Ośrodek Readaptacji Społecznej	-	-	-
Dom Integracyjno - Rodzinny	1	1	2
Dom Dziecka	-	-	-
Fundacja „Rodzina Nadziei” ul. Grotgera 25	3	7	10

Tabela nr 20: Wojewódzki bank danych – rok 2007

Liczba dzieci umieszczonych w banku danych ogółem	Liczba dzieci umieszczonych w banku danych zgłoszonych do adopcji	Liczba dzieci umieszczonych w banku danych zgłoszonych do umieszczenia w rodzinach zastępczych	Liczba rodzin zastępczych zgłoszonych do banku	Liczba kandydatów na rodziny adopcyjne zgłoszonych do banku
1197	1197	0	0	83

g. mieszkania chronione

W roku 2007 funkcjonowały **3** mieszkania chronione, przeznaczone dla dzieci opuszczających niektóre typy placówek opiekuńczo – wychowawczych. Z tej formy pomocy skorzystało łącznie 17 dzieci.

h. interwencja kryzysowa

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdańsku na roku 2007 zlecił prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej Centrum Interwencji Kryzysowej PCK. W 2007 r. podmiot udzielił wsparcia **3.124** osobom.

CIK świadczy usługi w zakresie poradnictwa psychologicznego i prawnego. Najczęstszą formą pomocy było poradnictwo psychologiczne, w ramach którego udzielono **4.042** porad. W ramach poradnictwa prawnego udzielono porady **135** osobom. Przeprowadzono **11** interwencji poza Ośrodkiem, prowadzono **19** grup psychoedukacyjnych.

W roku 2007 udzielono schronienia (Hostel) **81** osobom, średni okres korzystania ze schronienia przez klienta wynosił średnio 2 tygodnie.

Tabela nr 21: Porady udzielane przez pracowników CIK w 2007 roku ze względu na problem

Problem, z którym zgłosił się klient	Liczba porad
Przemoc w rodzinie	483
Przemoc w pracy	6
Przeżyte klęski żywiołowe	9
Śmierć bliskich	37
Bezradność wobec kryzysów rozwojowych	266
inne	2.818

Tabela nr 22: Bezpłatne szkolenia z zakresu interwencji kryzysowej na rzecz różnych służb miejskich

Liczba przeprowadzonych szkoleń	Liczba osób, które brały w nich udział	Średni czas trwania szkolenia	Do jakich służb miejskich szkolenie było skierowane
18	490	6h	pracownicy socjalni, pedagodzy, nauczyciele, policjanci, psychologodzy, terapeuci, studenci kierunków pedagogiczno/psychologicznych

EFEKTY:

- Powstało **50** nowych rodzin zastępczych;
- Powstanie **4** nowych zawodowych rodzin zastępczych w tym:
 - pogotowie rodzinne – **1**,
 - wielodzietne – **2**,

- specjalistyczna – 1,
- jedna rodzina wielodzietna przekształciła się w pogotowie rodzinne;
- Przyjęto 275 „nowych” dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych typu:
 - interwencyjnego – 12,
 - rodzinnego – 10,
 - socjalizacyjnego – 61,
 - wielofunkcyjnych (funkcja interwencyjna/funkcja socjalizacyjna/funkcja wsparcia dziennego) – 195;
- Utworzono 2 nowe rodzinne domy dziecka i powołano 4 nowe rodziny zastępcze zawodowe /opisanych wyżej/ w wyniku prowadzonej kampanii medialnej na rzecz pozyskiwania rodzin zastępczych i kandydatów do prowadzenia rodzinnych domów dziecka;
- Wyprowadzono łącznie 40 wychowanków do małych, kameralnych placówek opiekuńczo - wychowawczych w ramach realizacji programu naprawczego Domu Dziecka w Gdańsku;
- Powrót 31 dzieci, wychowanków placówki opiekuńczo - wychowawczej, do rodziny w wyniku oddziaływań terapeutycznych wobec dziecka i rodziny;
- Przejście 8 dzieci wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych do rodzinnych form opieki;
- Opracowano programy naprawcze Domu Integracyjno - Rodzinnego i Młodzieżowego Ośrodka Readaptacji Społecznej;
- Uruchomiono stronę internetową dla rodzin zastępczych w ramach programu „Blżej siebie”, gdzie można wymienić doświadczenia i zasięgnąć informacji;
- Przygotowano system elektronicznego powiadamiania Policji o wolnych miejscach w placówkach interwencyjnych i pogotowiacz rodzinnych;
- Przygotowano koncepcje projektu „Przyjaciel rodziny” w ramach pozyskiwania środków finansowych Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

3. Zadania – POMOC OSOBOM STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYM

a. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2006 - 2009

Program został przyjęty Uchwałą Nr LII/1783/06 Rady Miasta Gdańska z dnia 29 czerwca 2006 roku. Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych został opracowany zgodnie z art. 35a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, który mówi o tym, że do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych zgodnych ze strategią rozwoju województwa. Celem Programu jest zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i gospodarczym Gdańska poprzez wyrównywanie ich szans w korzystaniu z praw i obowiązków jakie przysługują wszystkim obywatelom. Program jest zgodny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gdańska do roku 2015, uchwaloną przez Radę Miasta Gdańska w dniu 8 lipca 2004 roku (Uchwała Nr XXVI/828/04).

a1. programy i projekty

W roku 2007 w ramach wsparcia udzielanego osobom starszym i niepełnosprawnym realizowano łącznie 29 programów i projektów zgodnych z celami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2015.

b. usługi opiekuńcze

Ilość osób i rodzin, które w 2007 roku skorzystały z:

- usług opiekuńczych - 1150 osób z 1142 rodzin,
- usług rehabilitacyjnych - 71 osób z 69 rodzin,

- usług specjalistycznych - dla osób z zaburzeniami psychicznymi - 89 osób z 88 rodzin.

Tabela nr 23: Podmioty świadczące usługi opiekuńcze w 2007 roku

Podmiot świadczący usługi	Ilość klientów, która skorzystała z usług
Polski Czerwony Krzyż	841
Zakład Usług Opiekuńczo - Gospodarczych POMOC	256
Agencja Usług Opiekuńczo - Pielęgnacyjnych A. Olejniczak	146
MEDICUS	71
Stowarzyszenie na rzecz Osób z Kryzysami Psychicznymi „Przyjazna Dłoń”	69
Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym	13
Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym	21
Łączna ilość osób objętych usługami w 2007 roku	1279

* klientów korzystających z usług poszczególnych agencji nie należy sumować - klienci mogą korzystać w ciągu roku z usług kilku agencji; klienci mogą również korzystać z różnych rodzajów usług (np. opiekuńczych i specjalistycznych)

- **Ocena realizacji usług opiekuńczych przez podmioty w 2007 roku**

Od początku roku 2007 wystąpiły problemy z należytą realizacją usług opiekuńczych przez jeden z podmiotów wyróżnionych w postępowaniu przetargowym: Polski Czerwony Krzyż. Z powodu braku wystarczającej liczby opiekunek, u części podopiecznych nie realizowano usług bądź były one realizowane w niepełnym wymiarze. Sytuacja ta spowodowała przekazanie realizacji w rejonie Filii V innemu podmiotowi (Agencji A. Olejniczaka). W rejonie Filii I PCK realizował usługi należycie, natomiast w Filii IV do końca roku występowały problemy z zabezpieczeniem usług u części podopiecznych.

W zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w roku 2007 nastąpiło wzbogacenie oferty o usługi dla osób z autyzmem i dla osób z upośledzeniem umysłowym zamieszkujących przy ul. Płk. Dąbka 4d. W obu przypadkach realizację usług podjęły stowarzyszenia specjalizujące się w wspieraniu osób z zaburzeniami konkretnego rodzaju. Kontynuowana była działalność usługowa Stowarzyszenia „Przyjazna Dłoń”.

c. mieszkania chronione

W roku 2007 funkcjonowały 3 mieszkania chronione przeznaczone dla osób z zaburzeniami psychicznymi, z których skorzystało łącznie 5 osób.

d. domy pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby. Formy i zakres usług wynikają z indywidualnych potrzeb mieszkańców z uwzględnieniem świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. Osoby wymagające całodobowej opieki, w razie niemożności zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przez rodzinę i gminę, kierowane są do domów pomocy społecznej.

Tabela nr 24: Klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gdańsku w roku 2007 korzystali z usług 7 domów pomocy społecznej

Nazwa placówki	Placówka publiczna/niepubliczna	Ilość miejsc w placówce	Ilość miejsc zabezpieczonych dla klientów MOPS	Przeciętny czas przebywania w placówce
Dom Pomocy Społecznej „Ostoja”, ul. Hoża 4	publiczna	48	48	ok. 5 lat
Dom Pomocy Społecznej, ul. Polanki 121	publiczna	104	105 (w tym 1 czasowego pobytu)	ok. 5 lat
Dom Pomocy Społecznej, ul. Starogardzka 20	publiczna	112	112	ponad 10 lat
Stowarzyszenie Domu Opieki „Złota Jesień” Dom Pomocy Społecznej, ul. Hynka 12	Niepubliczna	40	40	ponad 5 lat
Dom Pomocy Społecznej, ul. Turystyczna 23	Niepubliczna	57	55	ponad 10 lat
Integracyjny Dom Opieki Społecznej „Za Sosnami”, ul. Hallera 227a	Niepubliczna	100	64	4 lata
Dom Seniora im. Jana Pawła II „Caritas” Archidiecezji Gdańskiej, ul. Fromborska 24	niepubliczna	50	50	6 lat
RAZEM:		511	474	

Łącznie placówki te dysponowały **511** miejscami stałego pobytu, w tym **474** miejsca zabezpieczono na potrzeby klientów systemu pomocy społecznej, z których skorzystało łącznie **575** osób. Przeciętny czas przebywania w DPS-ach wynosi średnio **7** lat.

e. dzienne domy pomocy

Dzienne domy pomocy społecznej są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób samotnych lub osób w rodzinach, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Tabela nr 25: Klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gdańsku w roku 2007 korzystali z usług **6** dziennych domów pomocy społecznej

Nazwa placówki	Placówka publiczna/niepubliczna	Ilość miejsc w placówce	Ilość miejsc zabezpieczonych dla klientów MOPS	Przeciętny czas przebywania w placówce
Dzienny Dom Pomocy „Pod Cisem”, ul. Sternicza 2	publiczna	50	50	5 lat
Dzienny Dom Pobytu, ul. Hynka	niepubliczna	30	30	2 lata
Dzienny Dom Pomocy, ul. Wajdeloty 28a	publiczna	55	55	5 lat

Dzienny Dom Pomocy, ul. Hoża 4	publiczna	35	35	5 lat
Klub Samopomocy, ul. Kombatantów 4	niepubliczna	20	20	2 lata
Dzienny Dom Pomocy, ul. Kisielewskiego 12	niepubliczna	28	28	2 lata
RAZEM:		218	218	

Placówki te dysponowały w 2007 roku **218** miejscami, z których dla klientów MOPS zabezpieczono 100%. W roku 2007 skorzystało z nich **239** osób. Przeciętny czas przebywania w DDP wynosi średnio **3,5** roku.

f. środowiskowe domy samopomocy

Środowiskowe domy samopomocy przeznaczone do prowadzenia rehabilitacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi oraz upośledzonych umysłowo. Celem tej rehabilitacji jest podtrzymanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Cel ten jest osiągany między innymi poprzez psychoterapię, terapię zajęciową, działania w zakresie przygotowania do pracy osób z zaburzeniami psychicznymi jak i pomocy w uzyskaniu zatrudnienia.

Tabela nr 26: W roku 2007 funkcjonowało 6 placówek tego typu

Nazwa placówki	Placówka publiczna/ niepubliczna	Ilość miejsc w placówce	Ilość miejsc zabezpieczonych dla klientów MOPS	Przeciętny czas przebywania w placówce
ŚDS dla Młodzieży Niepełnosprawnej ul. Wajdeloty 28a	publiczna	30	30	5 - 10 lat
ŚDS dla Młodzieży Niepełnosprawnej ul. Nowiny 7	publiczna	30	30	5 - 10 lat
Środowiskowy Dom Samopomocy dla Młodzieży z Chorobami z Zaburzeniami Psychicznymi, ul. Chopina 42	publiczna	30	30	ok. 1 roku
Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Dorosłych z Zaburzeniami Psychicznymi, ul. Chopina 42	niepubliczna	20	20	ok. 2 lat
Środowiskowy Dom Samopomocy Polskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, ul. Tysiąclecia 13a	niepubliczna	20	20	ok. 3 lat
Środowiskowy Dom Samopomocy Stowarzyszenia Na Rzecz Osób Potrzebujących „Światło i Cienie”, ul. Burzyńskiego 1	niepubliczna	30	30	ok. 5 lat
RAZEM:		160	160	

Domy dysponowały w 2007 roku **160** miejscami, z których na potrzeby MOPS zabezpieczono 100% miejsc. Na miejsce w ŚDS oczekiwało **15** osób. Przeciętny czas przebywania w ŚDS wynosi średnio **3 lata**.

g. rodzinne domy pomocy

W 2007 roku w Gdańsku funkcjonowały 4 rodzinne domy pomocy, zabezpieczające 27 miejsc, z których w 2007 roku skorzystało 31 osób. Jest to nowatorska forma usług opiekuńczych i bytowych, przeznaczona dla osób starszych, którym nie można zapewnić całodobowych usług w miejscu zamieszkania. Działają one na podstawie ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U Nr 64, poz. 593 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 153, poz. 1276) w sprawie rodzinnych domów pomocy społecznej. Rozporządzenie określa standardy, rodzaj i zakres usług opiekuńczych i bytowych świadczonych przez rodzinny dom pomocy oraz zasady kierowania i odpłatności za pobyt.

Tabela nr 27: W roku 2007 funkcjonowały 4 placówki tego typu

Nazwa placówki	Placówka publiczna/niepubliczna	Ilość miejsc w placówce	Ilość osób, które skorzystały z usług
Rodzinny Dom Pomocy „Jesienna Przystań”, ul. Świtezianki 21	niepubliczna	8	10
Rodzinny Dom Pomocy, ul. Wodnika 28	niepubliczna	8	9
Rodzinny Dom Pomocy, ul. Junony 2	niepubliczna	6	7
Rodzinny Dom Pomocy, ul. Maszynowa 10	niepubliczna	5	5
RAZEM:		27	31

h. przeciętny czas oczekiwania na miejsce w placówce (dla mieszkańców Gdańska) w ww. okresie sprawozdawczym

Tabela nr 28: Czas oczekiwania na umieszczenie w placówce w 2007 roku

Typ placówki	Przeciętny czas oczekiwania wg stanu na dzień 31.12.2007 r.
Dla osób starszych w Gdańsku	ok. 0,5 - 1 rok
Dla osób starszych na terenie województwa	ok. 2 lat
Dla przewlekle chorych somatycznie w Gdańsku	-
Dla przewlekle chorych somatycznie na terenie województwa	ok. 0,5 - 2 lat
Dla przewlekle psychicznie chorych w Gdańsku	-
Dla przewlekle psychicznie chorych na terenie województwa	ok. 0,5 - 2 lat
Dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie na terenie Gdańska/województwa	ok. 1 – 2 lat
Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie na terenie Gdańska/województwa	ok. 1 – 2 lat
Dla osób niepełnosprawnych fizycznie w Gdańsku	ok. 0,5 – 1 roku
Dla osób niepełnosprawnych fizycznie na terenie województwa	ok. 0,5 – 2 lat

EFEKTY:

- Stworzono system pomocy osobom niepełnosprawnym - realizacja Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Gdańsku na lata 2006 – 2009 zgodnego ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych do 2015 r.;

- Udzielono dodatkowych dofinansowań ze środków finansowych w ramach PFRON;
- Zorganizowano V edycję festiwalu twórczości osób niepełnosprawnych „Pozapozy” oraz II Miejski Bal Seniora;
- Rozstrzygnięto konkurs „Miejsce przyjazne osobom niepełnosprawnym”;
- Zorganizowano – wspólnie z Politechniką Gdańską – warsztaty studenckie „Miasto Bez Barrier”;
- Utworzono czwarty z kolei rodzinny dom pomocy – zapewniający całodobowe usługi opiekuńcze dla osób starszych;
- Realizowano projekt pilotażowego „Centrum informacji i wsparcia na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych”, prowadzonego w Dziennym Domu Pomocy przy ul. Wajdeloty 28 A od listopada br. (w drodze konkursu otwartego wybrano koordynatora projektu);
- Podjęto działania zmierzające do stworzenia Modelu Pomocy Osobom ze Schorzeniami Dementywnymi i Ich Rodzinom w Gdańsku – przeprowadzenie badań, opracowywanie materiału badawczego na potrzeby diagnozy dla Programu;
- Utworzono 4 miejsca czasowego pobytu dla osób starszych (1 - w DPS ul. Polanki 121 oraz 3 – w DPS ul. Hoża 4);
- Usprawniono i wzbogacono o formy warsztatowe przeprowadzonych spotkań i imprez integracyjnych dla podopiecznych ŚDS i ich rodzin;
- Zintensyfikowano działania związane z utrzymaniem liczby osób objętych zatrudnieniem wspomagającym lub szkoleniem przygotowującym do tego zadania;
- Wyjście na forum międzynarodowe – prezentacja i promocja form teatroterapii w festiwalu „Delire” w Genzano di Roma – Teatr Kasablanka z ŚDS, ul Wajdeloty 28a;
- Zintensyfikowano formy wychodzenia w środowisko lokalne oraz aktywizacje społeczności lokalnej - większa ilość koncertów – projekt „to w drogę”. Wyjść uspołeczniających – „Ogród wydarzeń” (m.in. spotkanie osób niepełnosprawnych intelektualnie z Prezydentem Gdańsk);
- ŚDS ul. Chopina 42 (dla młodzieży) – spośród wszystkich uczestników 67 osób - połowa tj. 31 osób z powodzeniem powróciła do swojego środowiska szkolnego i rodzinnego po odbytej terapii;
- DPS i DDP ul. Hoża 4 - podtrzymywano i rozszerzano kontakty ze społecznością lokalną prezentowanie działalności domu szerszej społeczności, inicjowanie współpracy międzypokoleniowej, przeciwdziałanie czynnikom wykluczenia społecznego;
- DPS i DDP ul. Hoża 4 - wprowadzono indywidualne plany wspierania dla uczestników dziennego pobytu oraz powołanie zespołu opiekuńczo – terapeutycznego dla realizacji zadań;
- DDP ul. Sternicza 2 – utworzono dodatkowych 5 miejsc dla osób z chorobą Alzheimera. Spotkania integracyjne oraz uczestnictwo w wystawach plastycznych za granicą. Udział w występach muzycznych. Zainstalowanie windy osobowej oraz doposażenia sprzętu, co wpłynęło na podniesienie standardu usług w placówce i dostosowanie budynku do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych;
- ŚDS ul. Wajdeloty 28 a - utworzono grupy samopomocowe, panele dyskusyjne z udziałem innych placówek. Rozszerzenie pomocy socjalno – bytowej skierowanej do usamodzielniającego się uczestnika;
- ŚDS ul. Nowiny 7 – utworzono innowacyjną grupę teatralną złożoną z uczestników. Rozszerzenie pomocy socjalno – bytowej skierowanej do uczestników i ich rodzin.

X. WYBRANE ZAGADNIENIA Z DZIAŁALNOŚCI MOPS

a. poradnictwo specjalistyczne

Tabela nr 29: Liczba osób korzystających ze wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego

	Liczba osób	Liczba rodzin/środowisk
Poradnictwo pedagogiczne	1.138	658
Poradnictwo psychologiczne	1.090	657
Poradnictwo prawne	1.324	682
Poradnictwo rodzinne	2.374	1.075

W roku 2007 roku dominującymi typami porad było poradnictwo rodzinne i prawne.

b. współpraca zagraniczna oraz projekty finansowane ze środków Unii Europejskiej

- **Program Leonardo da Vinci – projekt pilotażowy – e-Umiejętności Służb Społecznych:**
 - **międzynarodowe szkolenie pilotażowe** - ostateczna wersja szkoleń moduł I - III w zakresie pracy z klientem długotrwale bezrobotnym
 - **organizacja sieci trenerów:**
 - rekrutacja trenerów;
 - ustalenie zasad współpracy sieci trenerów;
 - organizacja spotkań doradczo- informacyjnych;
 - szkolenia międzynarodowe dla trenerów
 - **publikacja** z zakresu prowadzenia i przygotowania szkoleń e-learning
 - **delegacje służbowe**
 - do Belgii – spotkanie międzynarodowej grupy roboczej – marzec
 - do Belgii – prezentacja MOPS na międzynarodowej konferencji - sierpień
 - **konferencja międzynarodowa kończąca projekt – Gdańsk wrzesień 2007**
- **W 2007 roku pracownicy MOPS uczestniczyli w następujących zagranicznych delegacjach służbowych:**
 - spotkanie robocze w Belgii w ramach realizowanego przez Ośrodek projektu Leonardo da Vinci pt. „e-umiejętności służb społecznych”, podczas którego omówiono kwestie związane z rezultatami projektu: podręcznik, międzynarodową sieć trenerów i doradców, materiał dydaktyczny szkoleń oraz kwestie finansowe projektu;
 - seminarium „Uniwersytet Lata” corocznym seminarium organizowanym przez instytucję pomocy społecznej AIGS Association Interregionale de Guidance et de Sante, poświęconemu podnoszeniu kwalifikacji pracowników służb społecznych. Celem delegacji była wymiana doświadczeń w zakresie nowoczesnych instrumentów polityki społecznej i pracy socjalnej oraz zarządzania instytucją pomocy społecznej;
 - uczestnictwo w uroczystościach otwarcia litewsko - pomorskiej wystawy twórczości plastycznej osób niepełnosprawnych „NASZA GALERIA” w DRUSKIENNIKACH w dniach od 11 do 15 października 2007 r. Uczestnictwo w litewskim przedsięwzięciu pozwoliło pracownikom na zapoznanie się ze specyfiką pracy

z artystami z niepełnosprawnością, litewskimi metodami i technikami aktywizacji plastycznej osób z niepełnosprawnością oraz wymianę doświadczeń zawodowych w problematyce wsparcia administracyjnego tej grupy społecznej.

- uczestnictwo Teatru Casablanka z ŚDS, ul. Wajdeloty 28a w festiwalu „Delire” w Genzano di Roma w dniach od 11 do 16 października 2007 r.. Teatr Casablanka reprezentował na forum międzynarodowym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdańsku.
- uczestnictwo w studyjnej wizycie szkoleniowej pod hasłem „Terytorialne paktów na rzecz zatrudnienia, dobre praktyki EFS”, w dniach od 6 do 9 listopada 2007 r. w Brukseli. Uczestnictwo w wizycie pozwoliło nawiązać kontaktu z urzędnikami i ekspertami, na co dzień zajmującymi się programami europejskimi, funduszami, aplikacjami, a także tworzeniem projektów ram prawnych, które mają konsekwencje dla samorządów; wymienić opinię o sprawach bezpośrednio związanych z wydatkowaniem środków z Europejskiego Funduszu Społecznego, a także nawiązać bezpośredni kontakt z przedstawicielami instytucji, organizacji i regionów europejskich.

c. dane statystyczne dotyczące wyników przeglądu zarządzania MOPS w Gdańsku w ramach Systemu Zarządzania Jakością ISO 9001

- **wyniki audytów wewnętrznych:**
 - liczba niezgodności - **61**
 - liczba spostrzeżeń - **56**
- **programy działań korygujących/naprawczych - 39;**
 - na podstawie audytu I edycji - **12**
 - na podstawie audytu II edycji - **13**
 - na podstawie analizy zapisów - **14**
- **skargi, wnioski, interwencje:**
 - skargi - **18** (6 zasadnych)
 - interwencje przyjęte ustnie do protokołu - **36** (8 zasadnych)
 - sprawy interwencyjne - **98** (15 zasadnych)
- **decyzje administracyjne oraz sprawy zakończone innymi formami rozstrzygnięcia:**
 - decyzje ogółem – **79 543**
 - odwołanie do organu II instancji - **171**w tym:
 - utrzymane w mocy - **116**
 - uchylone do ponownego rozpatrzenia - **48**
 - orzeczenia organu II instancji - **5**
 - decyzje zaskarżone do NSA - **1**
- **inne formy – 15 864** (m.in. porozumienia, umowy, postanowienia, zaświadczenia, karty parkingowe, skierowania, legitymacje, oświadczenia).

XI. WSPÓŁPRACA Z PODMIOTAMI NIEPUBLICZNYMI W RAMACH ZLECANIA ZADAŃ POMOCY SPOŁECZNEJ W ROKU 2007

1. Współpraca w roku 2007

W roku 2007 wysokość przyznanych przez Prezydenta Miasta Gdańska dotacji dla podmiotów nie zaliczonych do sektora finansów publicznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej wyniosło **10.781.361,97 zł**.

Liczba podmiotów, które złożyły oferty na zadania pomocy społecznej realizowane wyniosła:

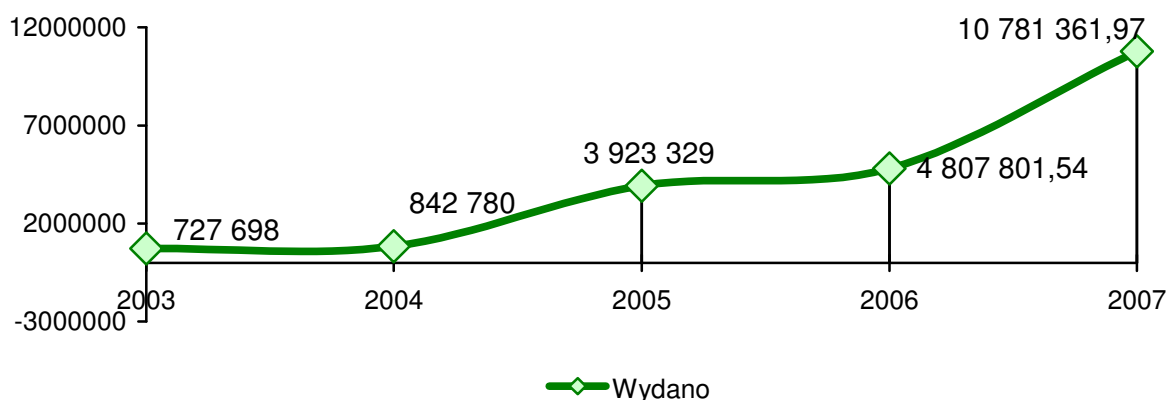
- Liczba podmiotów, które złożyły oferty w ramach ogłoszonych konkursów – 49,
- Liczba złożonych ofert – 97,
- Liczba ofert niewybranych bądź odrzuconych – 14,
- Liczba podpisanych w 2007 roku umów – 83,
- Liczba realizowanych projektów w 2007 r. – 94.

Tabela nr 30: Odbiorcy projektów realizowanych w 2007 roku w ramach zlecenia zadań pomocy społecznej podmiotom niepublicznym

Grupy odbiorców	Bezrobotni	Niepełnosprawni przewlekle chorzy	Osoby starsze	Bezdomni	Mieszkańcy Gdańska	Dzieci i młodzież	Osoby ubogie
Liczba projektów	4	29	6	14	13	20	8

2. Porównanie z ubiegłymi latami

Wykres nr 12: Środki przyznane na realizację zadań Miasta Gdańska z zakresu pomocy społecznej przez podmioty nie zaliczone do sektora finansów publicznych w latach 2003 – 2007

3. Wnioski wynikające z porównania

1. Począwszy od roku 2003 środki przekazywane na tą formę pomocy wzrosły w stosunku do 2007 roku blisko **15** razy - z uwagi na stosowanie się przez Miasto Gdańsk do zasady subsydiarności, czyli zleceniu swoich zadań podmiotom niepublicznym.
2. Szczególny wzrost nakładów na realizację zadań Miasta Gdańska z zakresu pomocy społecznej przez podmioty nie zaliczone do sektora finansów publicznych obserwujemy w roku sprawozdawczym 2007, w stosunku do roku 2006 wzrost ten wyniósł **124%** co biorąc pod uwagę wysokość środków jest bardzo korzystnym wskaźnikiem.

XII. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO – PROMOCYJNA MOPS W GDAŃSKU

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdańsku realizuje założenia Miasta w zakresie polityki informacyjnej oraz promocyjnej na rzecz mieszkańców, przede wszystkim rodzin objętych wsparciem lub potrzebujących pomocy. Ośrodek między innymi edukuje, pomaga w trudnych życiowych sytuacjach, prowadzi akcje i kampanie

społeczno – informacyjne adresowane do grup zagrożonych marginalizacją, wykluczeniem społecznym.

W bieżącym roku w ramach prowadzonej polityki komunikacyjnej gdański MOPS na szeroką skalę współpracował z przedstawicielami mediów.

1. Głównymi, medialnymi partnerami Ośrodka byli: „Dziennik Bałtycki”, „Gazeta Wyborcza”, TVP Info, Radio Gdańsk, Radio Plus, Radio Eska Nord, Radio Złote Przeboje, Radio Zet, Radio HIT FM oraz TVN i TVN24.
2. Tylko w „Dzienniku Bałtyckim” oraz „Gazecie Wyborczej” od stycznia br. do końca grudnia 2007 roku ukazało się blisko 200 większych artykułów, dotyczących działań gdańskiego MOPS na rzecz mieszkańców objętych wsparciem (ok. 98% materiałów pozytywnych dla Ośrodka). Około 80 większych materiałów opublikowano w innych tytułach prasowych, w tym gazetach i periodykach o charakterze ogólnopolskim.
Publikacje m.in. promowały kampanie społeczne i informacyjne Ośrodka, poświęcone były kwestii wsparcia udzielanego osobom starszym, niepełnosprawnym oraz dzieciom i młodzieży. Mówiły również o zmianach w regulacjach o pomocy społecznej.
Kilkaset informacji stanowiących o ważnych działaniach gdańskiego MOPS przedstawiły media elektroniczne.
3. Komunikacji i promocji polityki społecznej Miasta służyły także dyżury rzecznika gdańskiego Ośrodka w „Dzienniku Bałtyckim” oraz „gorącej linii” Radia Gdańsk – łącznie odbyło się około 40 redakcyjnych spotkań.
4. Wymianie i rozpowszechnianiu informacji o istotnych przedsięwzięciach służy także kwartalnik „Pomoc”, który wydaje gdański MOPS. W przedmiotowym czasie ukazały się cztery numery tego pisma.

Największe kampanie i akcje Ośrodka, promowane między innymi drogą medialną oraz internetową:

- kampania na rzecz tworzenia w mieście rodzinnych domów dziecka (o charakterze długofalowym),
- kampania na rzecz tworzenia w mieście rodzin zastępczych (o charakterze długofalowym),
- kampania na rzecz tworzenia w mieście rodzinnych domów pomocy (o charakterze cyklicznym),
- kampania społeczno – czytelnicza „Książka mojego dzieciństwa”, adresowana m.in. do podopiecznych gdańskich placówek opiekuńczo – wychowawczych (3 spotkania w jej ramach),
- kampania społeczno – czytelnicza „Książka dla seniora”, której odbiorcami są osoby starsze, także niepełnosprawne głównie z domów pomocy społecznej oraz dziennych domów pomocy (4 spotkania w jej ramach),
- kampania informacyjna o świadczeniach rodzinnych, prowadzona cyklicznie w związku z rozpoczęciem kolejnego roku zasiłkowego,
- kampania społeczno – informacyjna na rzecz osób bezdomnych,
- kampania społeczna „Mamom w Matemblewie”, w której MOPS był partnerem udzielającym poradnictwa kobietom w trudnej sytuacji rodzinnej,
- akcja społeczna, pomocowa „Zeszyt dla ucznia”, polegająca na zbiórce przyborów szkolnych dla uczniów z ubogich gdańskich rodzin,
- akcja feryjna na rzecz dzieci objętych wsparciem (organizacja zimowego wycieczki dla najmłodszych),
- akcja wakacyjna na rzecz dzieci (organizacja letniego wycieczki dla najmłodszych podopiecznych MOPS, w tym bezpłatnych wycieczek m.in. do zoo i Akwarium w Gdyni),
- akcja promująca Festiwal „Pozapozycy” i twórczość osób niepełnosprawnych intelektualnie lub ruchowo,
- akcja odblaskowa na rzecz dzieci, społeczna i pomocowa, dotycząca poprawy bezpieczeństwa najmłodszych w ruchu drogowym,

- akcja promująca działania MOPS w ramach CAL, m.in. imprezy plenerowe, Targi Inicjatyw Obywatelskich,
- akcja promująca zawód pracownika socjalnego, w tym m.in. współorganizacja tematycznej debaty pomorskiej,
- akcja świąteczna i noworoczna na rzecz seniorów oraz osób niepełnosprawnych (organizacja spotkań świątecznych),
- akcja medialna promująca projekt „Gdańskie koalicje społeczności lokalnych – szansą na zwiększenie aktywności obywatelskiej” (prowadzona z przerwami, ze względu na niezależne od MOPS trudności organizacyjne),
- akcja pomocowa „Wigilijna paczka”, na rzecz dzieci objętych wsparciem gdańskiej pomocy społecznej,
- akcja społeczno – edukacyjna „Planeta marzeń”, integracja dzieci i młodzieży poprzez zabawę.

W sumie 19 najistotniejszych przedsięwzięć – dużych kampanii, akcji - promowanych medialnie.

1. Działania gdańskiego MOPS promowane były także podczas trzech większych konferencji z udziałem mediów, w tym: poświęconej realizacji założeń „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gdańsku do 2015 roku”, kampanii „Mamom w Matemblewie”, konferencji podsumowującej realizację projektu z Leonarda da Vinci „Innowacyjne rozwiązania w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych pracowników instytucji systemu pomocy społecznej”.
2. Współpraca rzecznika MOPS z rzecznikami prasowymi innych instytucji tj. najczęściej z pracownikami Referatu ds. Informacji i Komunikacji Społ. UMG, rzecznikiem Straży Miejskiej w Gdańsku, Policji w Gdańsku, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, MOPS w Gdyni, Urzędu Miejskiego w Gdyni.

XIII. POTRZEBY

1. Potrzeby w zakresie opracowania standardów pracy socjalnej

W związku z pracami nad opracowaniem standardów pracy socjalnej, konieczne jest:

- a. zbudowanie mapy potrzeb każdego Zespołu Pracy Socjalnej w zakresie wyodrębnienia występujących w rejonie problemów i potrzeb, celem przygotowania pracowników socjalnych w nim zatrudnionych do jego specyfiki, jako początek specjalizacji pracownika socjalnego w pracy z konkretną kategorią klienta;
- b. należy opracować standard wskazujący na uwarunkowania budowy ZPS pod kątem:
 - rozległości terenu,
 - ilości środowisk,
 - ilości pracowników i ich przygotowania specjalistycznego zgodnie z zidentyfikowanymi problemami i potrzebami środowiska pracy ZPS,
 - oprzyrządowania stanowisk pracy ZPS.

2. Potrzeby w zakresie specjalizacji pracowników socjalnych

Na bazie opracowanego standardu pracy socjalnej należy przeprowadzić działania mające na celu reorganizację pracy pracowników socjalnych związaną z ich podziałem na grupy specjalizacyjne. Pracownicy poszczególnych specjalizacji będą mogli łatwiej dokonywać oceny i diagnozy sytuacji klientów/rodzin, co pozwoli efektywniej zaplanować pracę socjalną.

3. Potrzeby w zakresie zwiększenia udziału kontraktu socjalnego w procesie pomocy

W celu stałego podwyższania efektywności udzielanego wsparcia i zwiększania odsetka klientów usamodzielnionych, należy wzmacniać metodycznie i zachęcać

pracowników socjalnych do stosowania aktywnych form wsparcia w tym kontraktu socjalnego, jako podstawowego narzędzia pracy z klientem.

4. Potrzeby w zakresie współpracy z podmiotami niepublicznymi

Należy kontynuować działania mające na celu pogłębianie i rozwój współpracy Ośrodka z podmiotami niepublicznymi, poprzez organizowanie spotkań i tworzenie nowych płaszczyzn współpracy – np. platforma internetowa. Jest to szczególnie istotne z uwagi na coraz większe środki i zakres zadań.

5. Potrzeby w zakresie zwiększania skali współpracy zagranicznej i pozyskiwania środków z Unii Europejskiej

Należy zwiększyć zakres działań zmierzających do pozyskiwania środków z Unii Europejskiej, na realizację zadań pomocy społecznej. Niezbędne są także starania w celu poszukiwania nowych partnerów zagranicznych i zacieśniania istniejących kontaktów.

6. Potrzeby w zakresie bazy lokalowej

Konieczne jest stałe zwiększanie zasobu lokalowego Ośrodka oraz podnoszenia standardu istniejących pomieszczeń i budynków z uwagi na liczne zgłoszenia z wydziałów MOPS dot. trudnych warunków pracy Filii I oraz siedziby głównej MOPS.

7. Potrzeby w zakresie opieki nad osobami starszymi

Należy kontynuować działania zmierzające do budowy systemu pomocy osobom starszym, z uwagi na stale zwiększający się odsetek seniorów w ogólnej liczbie mieszkańców. Dane prognostyczne dotyczące populacji w ujęciu grup w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym wskazują, że występować będzie tendencja zmniejszania się liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i stopniowo maleć będzie liczba osób w wieku produkcyjnym. Występuje więc:

- a. konieczność poszerzenia oferty systemu pomocy społecznej (zwiększenie liczby placówek przeznaczonych dla osób starszych oraz ofert spędzania czasu wolnego). Zwłaszcza w zakresie powoływania nowych rodzinnych domów pomocy i klubów seniora.
- b. konieczność większej aktywizacji środowiska lokalnego (budowanie systemu wsparcia w oparciu o zasoby środowiska lokalnego, w którym funkcjonują osoby starsze).

8. Potrzeby w zakresie braków kadrowych

Na dzień 31 grudnia 2007 r. brakuje zgodnie z ustawą o pomocy społecznej – 28 pracowników socjalnych. Pomimo, iż braki te z roku na rok zmniejszają się, również w wyniku wewnętrznych reorganizacji pozwalających efektywnie wykorzystać zasoby kadrowe systemu pomocy społecznej, nadal jednak niezbędne jest zabezpieczenie środków finansowych na dodatkowe etaty.

9. Potrzeby w zakresie koordynacji Gdańskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2015

- a. prawidłowa realizacja Zarządzenia PMG w sprawie zarządzania GSRPS w zakresie jej monitorowania i ewaluacji oraz zwiększenie identyfikacji realizatorów GSRPS z jej celami w systemie pomocy społecznej wymaga kontynuacji prac utrwalających obowiązujący system zarządzania Strategią w ramach trzech zakresów zadaniowych:
 - zintegrowania systemu zarządzania bieżącego z celami GSRPS;
 - zintegrowania systemu monitoringu, sprawozdawczości i ewaluacji z celami GSRPS;
 - zoptymalizowania zarządzania zasobami ludzkimi pod kątem celów GSRPS;
- b. zwiększenie efektywności działań podejmowanych w ramach GSRPS wiąże się z koniecznością większej spójności podejmowanych działań strategicznych z tworzeniem warunków do ich realizacji, w szczególności

priorytetowe traktowanie celów strategicznych przy zlecaniu organizacjom pozarządowym zadań publicznych.